

Αριθ. εικ. 152723
150

ΑΠΟΘΗΚΗ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΑ
• ΔΕΥΤΕΡΟΥ
• ΛΥΣΩΝ ΑΡΙΘ.

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΤΟΜΟΣ
1841-1842.

Εως διδάχθαι πολλοί, και πληθυνθή η γνώσις. — Δανιήλ ιβ' ε.

ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ Τ. ΓΡΙΦΙΤΤΟΥ.

1842.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μητροπολίτη
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΑ

ΑΠΟΘΗΚΗ

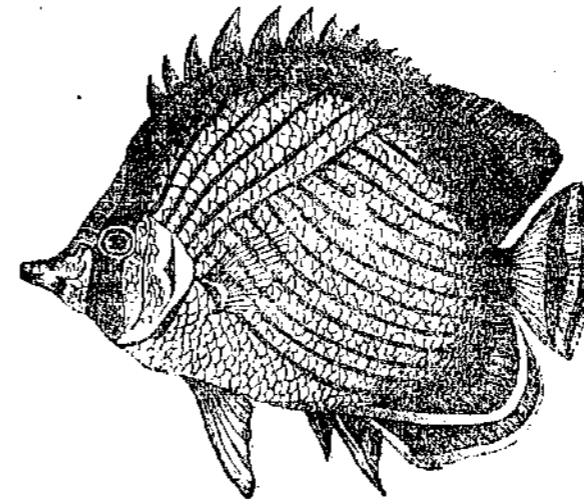
ΤΩΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ, 1842.]

[ΑΡΙΘ. 64.]

Ο ΧΑΙΤΟΔΟΥΣ.

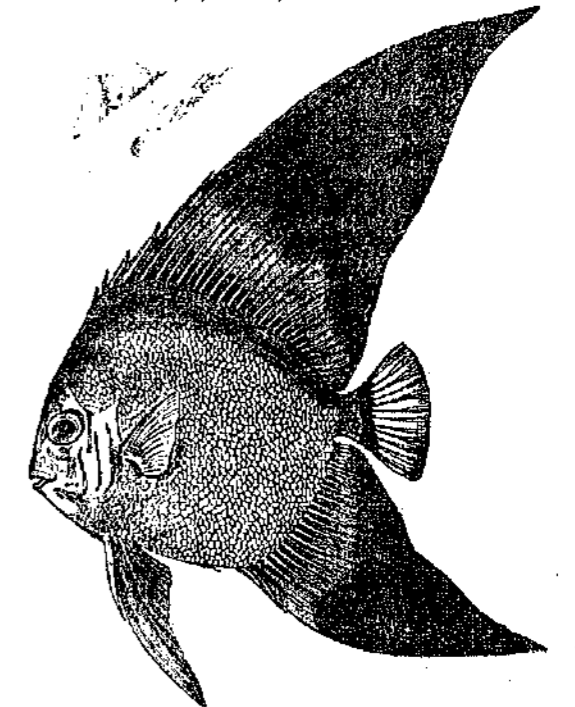
Χαιτόδους Πλάνος.

ΧΑΙΤΟΔΟΥΣ, (παραγόμενον ἐκ τοῦ χαιτή καὶ ὀδοῦς,) εἶναι τὸνομα γένους ἰχθύων, ὅτινες ἐν μικρῷ στόματι ἔχουσι διαφόρους πυκνοθετημένας σειράς μακρῶν λεπτῶν ὀδόντων, ὁμοίων μὲ ὑστρίγας, (τρίγας χολιρου). Εὐρίσκονται δὲ πολυάριθμοι εἰς τὰ πελάγη θερμῶν κλιμάτων, συχνάζουν εἰς βραχίωδεις ἀκτὰς, καὶ εἶναι μὲ ὀραία χρώματα κεκοσμημένοι. Ἐκ τούτων ἐπικρατοῦσι μᾶλλον τὸ μέλαν καὶ κίτρινον, σπανιώτερον δὲ τὸ γαλανωπὸν καὶ πράσινον. Πολλὰ ἐκ τῶν εἰδῶν ἔχουσι κάθετον μέλαιναν ταινίαν, ἐν ᾗ καὶ ὁ ὀφθαλμὸς εἰς τινα ὑπάρχουν ἐπὶ τοῦ σώματος ὁμοίαι κάθετοι ταινίαι· ἄλλων τὸ σῶμα εἶναι κατάστικτον, ἢ κεκοσμημένον μὲ πλαγίαις ἢ ἐπιμήκειαις ταινίαις. Αἱ λεπίδες (αἵτινες συνήθως περιρίζονται εἰς τὸ σῶμα) ἐν τῷ γένει τούτῳ ἐκτείνονται καὶ ἐπὶ τῶν πτερυγίων, ὥστε δυσκολεύεται τις νὰ εἶδῃ ποῦ ταῦτα ἀρχίζουσι.

Ὁ Χαιτόδους Πλάνος, εἰκόνα τοῦ ὁποῦ βλέπει ἐνταῦθα ὁ ἀναγνώστης, κατοικεῖ τὰς ἀκτὰς τῆς Ταπροβάνης· τὸ σῶμα εἶναι χλωμοῦ κίτρινου χρώματος, μὲ πολυάριθμους πλαγίαις πορφύρας γραμμάς· πλατεῖα κάθετος μέλαινα ταινία διαβαίνει τὸν ὀφθαλ-

μὸν, καὶ δύο μέλαινα ταινίαι διαπερνῶσι παρομοίως τὴν κίτρινον σφάν. Τὸ μῆκος του εἶναι ἀπὸ ἕξ ἕως δώδεκα δακτύλων· αἱ λεπίδες τοῦ σώματος μεγάλαι, αἱ δ' ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μικρότεραι.

Ἐκ τῶν πολλῶν ὑποδιαίρεσεων τοῦ Χαιτόδοντος εἶναι καὶ ὁ Πλάταξ, προσλαμβάνων διὰ τὴν ὁμοίτητά καὶ τὸνομα Νυκτερίς (Platax vesperilio). Τὸ εἶδος τοῦτο ὑπεραυξάνει· εὐρίσκεται δὲ εἰς βραχίωδεις θέσεις κατὰ τὴν Ταπροβάνην, ἀλλὰ κοινότερον εἰς βαθέα νερά. Τὸ χρῶμά του εἶναι ὑποκίτρινον· τὰ πτερύγια μελάγχρονα· τὰ νῶτα κατάστικτα μὲ τὸ αὐτὸ χρῶμα· βαθύχροος δὲ ταινία ἐκτείνεται πρὸς τὰ κάτω διὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ.— Ὅλοι κοινῶς οἱ Χαιτόδοντες εἶναι τροφή ἐξαιρετος.

Πλάταξ Νυκτερίς.

Η ΑΝΩΦΕΛΗΣ ΘΑΛΙΠΟΡΙΑ.

ΜΥΘΟΣ.

ΕΥΛΟΓΩΣ ἐμπορεῖ τις νὰ ὑποπτεύεται, ὅτι οἱ παραμελοῦντες τὰ ἤδη ἐρικτὰ μέσα φωτισμοῦ τε καὶ

προόδου, δὲν ἤθελον ὠφελήσῃ περισσότερο καὶ ἀν εἶχον τοιαῦτα μέσα, ἕποια εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπιτύχωσιν. Ὁ ἐξεζητῆς μῦθος χρησιμεύει πρὸς διασφάλην τούτου—

Συνελθόντες πρὸς εἰς Ἀθήνας οἱ ἑπτὰ σοφοὶ τῆς Ἑλλάδος, συνεζήτησαν μίαν τῶν ἡμερῶν ποῦν ἀπὸ τὰ θαύματα τῆς δημιουργίας εἶναι τὸ μεγαλύτερον. Εἰς εἰς αὐτῶν, ὁ περιουσίατος, ἐπρότεινε τὸ ὑπὸ τινων ἀστρονόμων διαζαζόμενον περὶ τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων, ὅτι δηλαδὴ ἕκαστος εἶναι ἥλιος, ἔχων πλανήτας στρεφόμενους περὶ ἐαυτῶν, καὶ βρύων ἀπὸ φυτὰ καὶ ζῶα, ὡς ἡ γῆ αὐτῆ. Ὁ διαλογισμὸς οὗτος ἐθέριε τὰς φαντασίας των, καὶ συμφώνησαν νὰ ἱκετεύσῃ τὸν Δία νὰ μεταβιβάσῃ αὐτοὺς τοῦλάχιστον εἰς τὴν σελήνην, καὶ νὰ τοὺς ἀφήσῃ ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρας, ὡστὲ νὰ ἴδωσι τὰ θαύματα τοῦ τόπου αὐτοῦ, καὶ ἐπιστρέψαντες νὰ τὰ διηγηθῶσιν. Ὁ Ζεὺς συγκατένευσε, καὶ διέταξε τοὺς ἑπτὰ σοφοὺς νὰ συναθροισθῶσιν ἐφ' ὑψηλοῦ τινὸς ὄρους, ἔπου νέφος ἤθελον εἶσθαι ἔτοιμον νὰ μετακομίσῃ αὐτοὺς εἰς τὴν πουουμένην χώραν. Εἰς τὴν διαταγὴν ταύτην ἀσμένως ὑπήκουσαν, συμπαραλαβόντες καὶ τινὰς ἐκλεκτοὺς συνοδοιπόρους, ὡς βοηθοὺς εἰς τὸ περιγράφειν καὶ εἰκονίζειν πᾶν ὅ,τι καινοφανὲς καὶ περιέργον ἤθελε τοὺς τύχαι. Ἐπὶ τέλους ἐφθασαν εἰς τὴν σελήνην, καὶ εὐρήκαν ἐκεῖ πλάστιγγ, ἄριστα πρὸς ὑποδοχὴν αὐτῶν παρεσκευασμένον. Τὴν ἐπαύριον, ὄντες κεκοιμισμένοι ἀπὸ τὴν ἰδοιπρίαν, ἠσάχασαν εἰς τὸν οἶκον ἐξὸς τὸ μεσημέριον, καὶ ἦν ὄραν προσκλιθόντες εἰς γεῦμα τρυφιλύτατον, εὐφρανθήσαν τασούτων, ὡστὲ ἡ περιέργειά των ἀρκετὰ ἐσβέσθη.

Τὴν ἡμέραν ταύτην εἶδον μόνον διὰ τῶν παραθύρων τὴν τετραπύλατον ἐκείνην τόπον, κεκαλλωπισμένον μὲ τὰ ὄρανα τὰ ἀνθη, καὶ ἤκουσαν τὸ κελᾶδμα μελωδικωτάτων πτηνῶν μέχρι τῆς ἀσπέρας. Τὴν ἐπιούσαν ἐσηκούθησαν πολλὰ πρῶτα, ἐπὶ σκοπῆ τοῦ ν' ἀρχισώσι τὰς παρατηρήσεις των· ἀλλὰ τινὰς θελκτικώταται νεάνιδες τῆς σελήνης, ἐλλοῦσαι εἰς ἐπίσκεψιν, συνελθούσασιν αὐτοὺς νὰ ἀναλάβωσιν ἀκόμη περισσότερο ἀπὸ τοὺς κόπους τοῦ ταξείδιον, πρὶν ἐκτεθῶσιν εἰς τὸ ἐπίπνον ἔργον τῆς νέας περιηγήσεως.

Ἡ πικρὴ καὶ πολυόψος τράπεζα, οἱ πολυτελεῖς οἶνοι, καὶ τὰ κάλλι τῶν παρθένων, ἐκλόνησαν τὴν ἀπόφασιν τῶν ξένων τούτων. Εἰσήχθη δὲ καὶ συμφωνία μουσικῆς, καὶ νέαι ἤρχισαν νὰ τραγουθῶσι, καὶ τὰ πάντα μετετρέπησαν εἰς χαρὰν ὡστὲ ὁλόκληρος ἡ ἡμέρα αὕτη ἐδαπανήθη ἐν εὐθυμίᾳ, ἕως οὗ, τινὰς τῶν γειτόνων, ὑπὸ ζηλοτυπίας κινούμενοι, ὤρμησαν εἰς τὸν οἶκον μὲ γυμνιμένας βαρφαίας. Οἱ ἐν τῇ συντροφίᾳ πρεσβύτεροι καθύσχεσαν τοὺς νεωτέρους, ὑποσχθέντες νὰ ἐνάξωσι τοὺς παραχρῆμα ὡς εἰς τὸ δικαστήριον εὐθὺς τὴν ἐπιούσαν. Τούτο ἔπραξαν τῶνόντι, καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν ἔγινεν ἡ δίκη· αἱ κατηγορία δ' ἐξ ἑνὸς μέρους, αἱ δικηγορία καὶ ἀπολογία

ἐκ τοῦ ἄλλου, καὶ ἡ ἀπόφασις αὐτῆ, ἐξῴδεν ὅτι τὴν ἡμέραν, καὶ ἦν ἐτελείονεν ἡ παρὰ τοῦ Διὸς τελεῖσα προβουσία. Ἐξ ἀνάγκης λοιπὸν ἐπανήλθον οἱ ἑπτὰ σοφοὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἔπου συνέβησε πλῆθος πῆρξ αὐτῶν ν' ἀκούσῃ περιγραφόμενα τὰ θαύματα τῆς σελήνης· ἀλλὰ δὲν ἠδύναντο τίποτε ἄλλο νὰ τοὺς εἴπωσιν, (ἐπειδὴ τίποτε ἄλλο δὲν ἐγνώριζον), εἰμὴ ὅτι γλῶσῃ ἐκάλυπτε τὴν γῆν, συμμηγυμένη μὲ ἀνθη, καὶ ὅτι τὰ πτηνὰ ἐκατάδουν ἐπὶ τῶν δένδρων· ἀλλ' ὅποια ἀνθη εἶδον, ἢ ὅποια πτηνὰ ἤκουσαν, ἠγνοῦν ὅπως διόλου ὄνεν καὶ τὰ μέγιστα περιεφρανήθησαν.

Ἄν ἐφαρμόσωμεν τὸν μῦθον τούτον εἰς τοὺς προειρημένους, θέλωμεν παρατηρήσῃν ἰκανὴν ὁμοιότητα. Αἱ τρεῖς ἡμέραι τοῦ μῦθου δηλοῦσι τὰς τρεῖς ἡλικίας τοῦ ἀνθρώπου.

Πρῶτον, τὴν Νεότητα, καὶ ἦν, ἀσθενεῖς ὄντες, δὲν βλέπομεν τὰ ἔργα τοῦ δημιουργοῦ. Ὅλος ὁ καιρὸς αὐτὸς δαπανᾶται εἰς ὀκνηρίαν, τρυφήν, καὶ διασκέδασιν.

Δεύτερον, τὴν Ἀκμὴν, καὶ ἦν οἱ ἄνθρωποι ἀποκαθίστανται εἰς τὸν κόσμον, νυμφεύονται, ἀνατρέφουσι τέκνα, χρηματίζονται, ὑπανδρεύουσι τὰς θυγατέρας των, καὶ οικονομοῦσι τοὺς υἱοὺς των.

Τρίτον, τὸ Γῆρας, καὶ ἦν ἡδὴ πλουτήσαντες, περιπλέκονται εἰς ἐριδὰς καὶ δίκας, ἀφοριώσας τὴν ἰδιοκτησίαν των.—Ὅτω πως συμβαίνει πολυλάκις, καὶ οἱ ἄνθρωποι δὲν εὐρίσκουσι καιρὸν νὰ συλλογισθῶσι κἄν πρὸς τί ἐπλάσθησαν, καὶ διατὶ ἤλθον εἰς τὸν κόσμον.

ἸΔΙΟΝ τοῦ ἀνδρὸς εἶναι νὰ κυβερνᾷ καὶ ὑπερασπίσῃ τὴν κοινωνίαν· τῆς δὲ γυναίκης νὰ διακύβη ἐν αὐτῇ ἀρετῇ, φιλοστοργίαν, καὶ πραότητα· μαλακάνουσα δὲ καὶ ἐξευγενίζουσα τὸ ἄλλο φύλον, προᾶγει τὰ ἴδια τῆς συμφέροντα. Ὁ ἀνὴρ εἶναι τὸσον τραχὺς, ὡστὲ σπανίως ἀπονέμει τὸ δίκαιον εἰς ὅσους μόνον ἀγαπᾷ, χωρὶς καὶ νὰ τοὺς σέβεται· συγχρόνως τὸσον δυνατὸς, ὡστὲ δυσκόλως πείθεται εἰς ὅσους μόνον σέβεται, χωρὶς καὶ νὰ τοὺς ἀγαπᾷ. Ἡ γυνὴ ἀποκτᾷ τὸ κράτος αὐτῆς, ὅχι μόνον δικαιοσύνης αἴσθημα εἰς τὸν ἄνδρα ἐμπνέουσα, ἀλλὰ καὶ διακύνουσα εἰς τὸν βίον χάριν, ἐξευγενισμὸν, τρυφερότητα, καὶ καθαρότητα.

Ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ Λόγου τοῦ Ν. Βάμβια εἰς τὴν ὑπὲρ τοῦ Πανεπιστημίου Ὁθωνος γενομένην Ἐορτήν τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν.

ΥΜΕΙΣ ΕΣΤΕ ΤΟ ΦΩΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ.

ΔΥΟ εἶναι, ἀδελφοί μου, τὰ μέσα, διὰ τῶν ὁποίων οἱ Ἱεροὶ Ἀπόστολοι διέδωσαν εἰς τὸν κόσμον τοῦτο τὸ

φῶς τοῦ Εὐαγγελίου, διδασκαλία καὶ ἔργα. Καὶ τῶν δύο τούτων αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ Διδάσκαλος ἔδωκεν ἑαυτὸν παράδειγμα. Δὲν περιώρισεν τὴν θείαν αὐτοῦ ἐνανθρώπησιν εἰς τὸ νὰ ἐξαλείψῃ διὰ τοῦ παναγίου αἵματος αὐτοῦ τὴν παράβασιν τοῦ προπάτορος τῶν ἀνθρώπων, καὶ νὰ συνδιαλλάξῃ τὸν παραβάτην ἄνθρωπον μὲ τὸν Πλάστην αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ὄλον τὸν χρόνον τῆς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ σωματικῆς παρουσίας αὐτοῦ ἐδίδασκεν, ἐνηργεῖται, καὶ ἦτο παντοτεινὸν παράδειγμα πάσης ἀρετῆς καὶ ἀγιότητος. Ἐδίδασκε τὴν μόνην ἀληθινὴν πίστιν καὶ λατρείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν πλέον καθαράν καὶ ὑψηλὴν ἠθικὴν, τὴν πρέπουσαν εἰς λογικὸν πλάσμα, ἐξηγορασμένον καὶ λελοῦμένον ἀπὸ τὴν ἀκαθαρσίαν τῆς πλάνης μὲ τὸ αἷμα τῆς Καινῆς Διαθήκης τὸ ἐκχυθὲν ὑπὲρ αὐτοῦ. Ἐδίδασκεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς, διηρμήνευσε τὰς Γραφάς, περιήρχετο κηρύττων τὸ Εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Εὐηργεῖται ἐν ταῖς ἀγαθοποιαῖς, παρηγορῶν, συγχωρῶν, καὶ διὰ τῆς Θεϊκῆς αὐτοῦ δυνάμεως νεκρὸς ἀνίστων, καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον ψυχικὴν καὶ σωματικὴν. “ Διῆλθεν εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος πάντας τοὺς καταδυναστευομένους ὑπὸ τοῦ Διαβόλου.” (Πράξ. Ἀποστ. 1, 38). “ Καὶ περιῆγεν ὅλην τὴν Ἰαλιθαίαν, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, καὶ κηρύσσων τὸ Εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ.” (Ματθ. 8, 23). Περὶ δὲ τῆς ἀγιότητος αὐτοῦ, οὐδεὶς οὐδὲ ἐξ αὐτῶν τῶν τετυφλωμένων καὶ ἀπονενημένων δούλων τῆς ἀμαρτίας, οἵτινες ἐξήτουν πάντοτε πρῶτασιν τινὰ κατ' αὐτοῦ, οὐδεὶς ἠδυνήθη ποτὲ νὰ ἐλέγξῃ αὐτὸν περὶ ἀμαρτίας. “ Τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἀμαρτίας; ” (Ἰω. 46). Διότι ἀμαρτίαν οὐκ ἐποίησαν, οὐδὲ εὐρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ.

Τοιοῦτον λοιπὸν ἠθικὴς ἀγιότητος παράδειγμα ἔχοντες οἱ Ἱεροὶ Ἀπόστολοι αὐτὸν τὸν Κύριον καὶ Διδάσκαλον, καὶ λαβόντες παρ' αὐτοῦ θείαν δύναμιν καὶ χάριν, ἐξῆλθον εἰς τὸ κήρυγμα. κατ' ἀρχὰς μὲν ἐν τῇ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ, μετ' ὀλίγον δὲ, ὅλην τὴν οἰκουμένην διαμερισθέντες. Ὁ Πέτρος λαμβάνει Πόντον, Γαλιθαίαν, καὶ τὰ περὶ τούτων μέρη· ὁ Ἀνδρέας, Σκυθίαν, καὶ Σογδιανὰ· ὁ Ἰωάννης, τὴν Μικρὰν Ἀσίαν· ὁ Φίλιππος, Ἀμενίαν, Μηδίαν, καὶ Κολχίδα· ὁ Βαρθολομαῖος, τὴν εὐδαίμονα Ἀραβίαν· ὁ Ματθαῖος, Καλδαίαν, Περσίαν, καὶ Παρθίαν· ὁ Θωμᾶς, Ὑγκανίαν, Βακτρίαν, καὶ Ἰνδίαν· Ἰούδας ὁ ἀδελφὸς Ἰακώβου, Συρίαν καὶ Μεσοποταμίαν· Σίμων ὁ Κανανίτης, Αἴγυπτον, Κυρήνην, Λυβίην, καὶ Μαυρητανίαν· ὁ Ματθαῖος, Καππαδοκίαν, καὶ Κολχίδα· ὁ δὲ Ἰακώβος, ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἰούδα, μένει ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ· καὶ ὁ Παῦλος, ὁ πρότερον διώκτης τοῦ Εὐαγγελίου, ἀναδέχεται τὴν διδασκαλίαν πάντων τῶν ἔθνων. Οὗτοι ἐξῆλθον εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου, οὐκ ἔχοντες οὔτε χρυσὸν, οὔτε ἄργυρον, οὔτε χαλκόν, εἰς τὰς ζῶνας αὐτῶν, οὔτε πῆραν,

οὔτε δύο χιτῶνας, οὔτε ὑποδήματα, οὔτε ῥάβδον (Ματθ. 1, 9), ἀλλ' οἱ πιστεύοντες ἐμελλον νὰ ὑποδέχωνται αὐτοὺς· καὶ ὅπου δὲν εὐρίσκον ὑποδοχὴν, δὲν ἐξήτουν αὐτὴν μὲ δέησιν, ἢ κολακείαν, ἀλλ' ἐξερχόμενοι τῆς οἰκίας ἐκείνης ἢ πόλεως, ἐξέτινασσαν καὶ τὸν κοινορτὸν ἀπὸ τῶν παδῶν αὐτῶν· ἐξῆλθον προπληροφορημένοι μάλιστα παρὰ τοῦ Κυρίου ὅσα ἐμελλον νὰ πάσωσιν ὑπὲρ τοῦ κηρύγματος τῆς ἀληθείας καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ἰουδαίᾳ, καὶ ἐν μέσῳ τῶν ἔθνων. “ Παραδόσασιν ὑμᾶς εἰς συνέθρια, καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν μιστιγώσουσιν ὑμᾶς. Καὶ ἐπὶ ἡγεμόνας δὲ καὶ βασιλεῖς ἀχθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ. . . Καὶ ἔσσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου.” (Ματθ. 17 καὶ ἐξῆς). “ Ὅλος ὁ κόσμος ἦτο βεβυθισμένος εἰς σκότος, εἰς πλάνην, καὶ ἠθικὴν διαφθοράν. Τερατώδης πολυθεΐα ἦτο πανταχοῦ ἐξηπλωμένη. Καὶ ἂν ἐστάθησαν τινὲς φιλόσοφοι, οἵτινες διὰ τῆς θεωρίας τῶν κτισμάτων ὑψώθησαν εἰς τὴν ἰδέαν ἐνός Θεοῦ, καὶ αὐτὴ ἦτον ἀτελεστάτη, καὶ εἰς ὀλίγους τινὰς περιωρισμένη. Οἱ ἀναριθμητοὶ ναοὶ τῶν ψευδῶν καὶ αἰσχρῶν θεοτήτων, τὰ ἔθωλα, τὰ μαντεία, καὶ ἄλλα μυρία τῆς πεπλανημένης φαντασίας τῶν ἀνθρώπων ἄλλοκοτα πλάσματα, ἐνῶ τὰ μὲν ἐξ αὐτῶν ἐκολάκευον καὶ ἔτρεπον τὰ διεφθαρμένα πάθη, τὰ δὲ κατεκράτου δαδουλωμένους τὰς ψυχὰς μὲ ἀλόγους φόβους καὶ ἐλπίδας, ὅλα ἦσαν ἐν ταῦτα· καὶ ὄργανα δυνάμεως, πλοῦτος, καὶ ἀνυπερβύτου ἐκπληρώσεως παθῶν καὶ ὀρέξεων εἰς πολυαριθμους τάξεις ἀνθρώπων. Καὶ αὐτὸ τὸ Ἰουδαϊκὸν ἔθνος, ὁ ἐκλεκτὸς λαὸς τοῦ Θεοῦ, τὸ μόνον εἰς τὸ ὁποῖον ἔγινεν ἡ πρώτη ἀποκάλυψις, καὶ ἐδόθησαν θεοὶ νόμοι καὶ θεῖα τις λατρεία, καὶ ἐκ τοῦ ὁποῖου ἔγεννήθη ὁ ἔργαψε Μωυσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφῆται, καὶ αὐτὸ ἦτον ὅλως διεφθαρμένον. Ὅτω λοιπὸν δώδεκα ἄποστολοι, πάσης ἀνθρωπίνης δυνάμεως στερημένοι, ἐξῆλθον νὰ κηρύξωσιν εἰς τοιοῦτον κόσμον ἀληθείας ἀγνώστου, ἐναντίας, οὐχὶ εἰς τὴν ὑγιαίνουσαν λογικότητα, οὐχὶ εἰς τὰς ἀδιαφθόρους ἀρχὰς τῆς ἠθικῆς, οὐχὶ εἰς τὴν παρούσαν καὶ μέλλουσαν εὐδαιμονίαν τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλ' ἐναντίας εἰς τὰς πλέον ἰσχυρὰς καὶ καθιερωμένας προλήψεις τοῦ κόσμου, ἐναντίας εἰς τὰ πλέον ἰσχυρὰ πάθη διεφθαρμένων καρδιῶν, ἐναντίας εἰς τὰ συμφέροντα καὶ αὐτῶν τῶν τότε δυναστευόντων ἐπὶ τῆς γῆς.

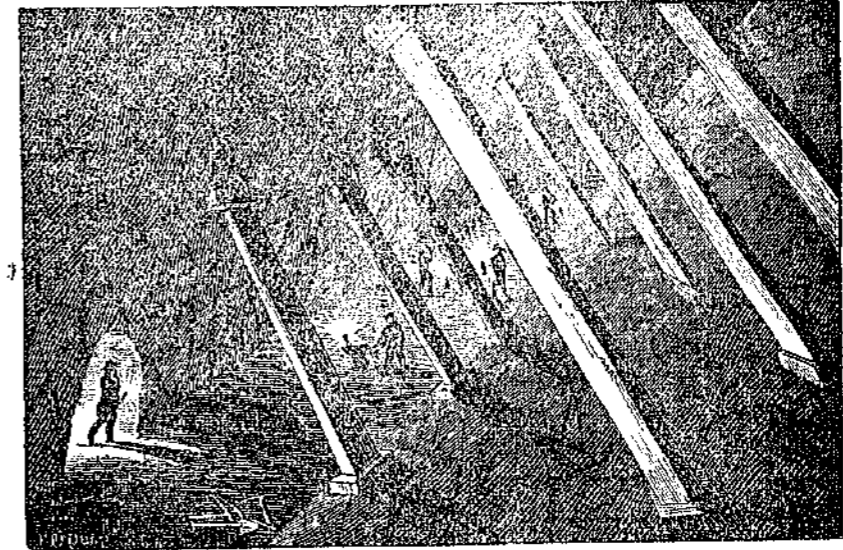
Ἐδίδασκαν μ' ὅλα ταῦτα θαρράλειως τὴν Εὐαγγελικὴν ἀλήθειαν, καθὼς παρέλαβον αὐτὴν, καὶ προσετέθησαν παρὰ τοῦ Θεοῦ ἀνθρώπου Κυρίου καὶ Διδασκάλου αὐτῶν. “ Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετείλαμην ὑμῖν.” Δὲν ἐφόβισαν αὐτοὺς οὔτε ἀπειλαί, οὔτε διωγμοί, οὔτε φυλακισμοί, οὐδ' ἄλλο οὐδὲν μέσον ἀνθρωπίνης δυνάμεως, οὐδ' αὐτὸς ὁ θάνατος. Ἐβεβαίουν δὲ τὴν ἀλήθειαν τῆς διδασκαλίας, ὅτι ἦτο χρεῖα, καὶ διὰ τῆς θείας δυνάμεως, ἥτις ἐδόθη εἰς αὐτοὺς, οὐχὶ ὁμως καθὰς

ποτέ εἰς τὸν Μωϋσῆν, διὰ τὴν ἀναγκάσῃ ἐνα Φαραῶν, ἀπειθῆ καὶ ἀλαξόνα καταφροντην τοῦ Θεοῦ τῶν δυνάμεων, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀγαθοποιῶσι τοὺς πεπλανημένους, συγχρόνως διδάσκοντες αὐτούς. Ἐκεῖ ὁ Θεὸς διὰ τὴν ἐλευθερώσῃ τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς δουλείας τῶν Αἰγυπτίων, ἀποστέλλει τὸν θεράποντα αὐτοῦ Μωϋσῆν νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν Φαραῶν ν' ἀφήσῃ τοὺς Ἰσραηλίτας νὰ ἐξέλθωσι διὰ τὴν ἐορτάσωσιν εἰς τὴν ἔρημον. "Τάδε λέγει Κύριος, Ἐξαπέστειλον τὸν λαὸν μου, ἵνα ἐορτάσωσάι μοι ἐν τῇ ἐρήμῳ" ἐκεῖνος δὲ ὑπερηφάνως καὶ καταφρονητικῶς ἀποκρίνεται, "Τίς ἐστὶ Κύριος, οὐ εἰσακούσομαι τῆς φωνῆς αὐτοῦ, ὥστε ἐξαποστεῖλαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ; Οὐκ οἶδα τὸν Κύριον, καὶ τὸν Ἰσραὴλ οὐκ ἐξαποστελῶ." Μετὰ τοὺς λόγους τούτους, καταβαρύνει ἔτι μάλλον καὶ καταπιέζει τὸν λαὸν· καὶ δοκιμάσας τὴν πρώτην ποιήν τῆς θείας δικαιοσύνης, ἀντὶ τὴν ταπεινώσῃ καὶ νὰ ὑπακούσῃ, ἔτι σκληρότερος τὴν καρδίαν γίνεται. Ἐκεῖ λοιπὸν δικαίως ἐδόθη εἰς τὸν Μωϋσῆν δύναμις Θεοῦ τιμωρητικῆ. Ἐδῶ ἔμως ἐξαποστελλονται οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νὰ κηρύξωσιν εἰς τὸν κόσμον τὸ Εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας· νὰ κηρύξωσι Θεὸν ἐλεῶς καὶ οἰκτιρῶν, Θεάνθρωπον παθόντα διὰ τὴν ἑαυτοῦ ἀπειρον ἀγάπην πρὸς τὸν ἄνθρωπον. "Ὅθεν, βεβαιωμένοι εἰς τὴν ὑπακοὴν καὶ εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ μυστηρίου τῆς ἐνανθρωπήσεως, καὶ πλήρεις ὄντες φιλανθρωπίας, ἧτις ἐπίγαγεν ἀπὸ αὐτῆν τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἐκήρυττον, ἐδίδασκον, ἐπειθον, μεταχειριζόμενοι τὴν θείαν δύναμιν εἰς τὸ ἀγαθοποιεῖν, ἐπικαλούμενοι πάντοτε τὴν θείαν χάριν εἰς τὰς καρδίας τῶν διδασκομένων, καὶ προσφέροντες ἑαυτοὺς καθημερινὸν παράδειγμα ἀγάπης ἀνυποκρίτου, συμπαθείας, ὑπομονῆς, ταπεινώσεως, πραότητος, καὶ πάσης ἄλλης ἀρετῆς. Μὲ τοιοῦτον τρόπον διδασκαλίας, συνεργούσης τῆς θείας χάριτος, τὸ φῶς διεδίδετο ταχέως, ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἠέξανε, καὶ καθ' ἡμέραν ἐπληθύνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν πιστευόντων, ὥστε εἰς ὀλίγα ἔτη συνεκροτήθησαν ἐκκλησίαι τοῦ Χριστοῦ καθ' ἕλην τὴν οἰκουμένην. Ἀπόδειξις λαμπροτάτη καὶ τῆς ἀληθείας τοῦ κηρύγματος, καὶ τῆς δυνάμεως τοῦ τρόπου τῆς διδασκαλίας.

Μὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐξηκολούθουν νὰ διαδίδωσιν εἰς τὸν κόσμον τὸ φῶς τοῦ Εὐαγγελίου, τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἰησοῦ, καὶ οἱ διάδοχοι τῶν Ἀποστόλων, μεταξὺ τῶν ὁποίων διατρέπουσιν ὡς φωστῆρες οἱ σήμερον ἐορταζόμενοι τρεῖς ἱεράρχαι. Περὶ τῆς ἀξίας τούτων τινὲς μὲν εἰς τὴν ἐνδεκάτην ἑκατονταετηρίδα, καίτοι ἄνδρες εὐσεβεῖς, ἐκτραπέυτες ἀπὸ τὸ ἐνωτικὸν καὶ ἀμέριστον πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας, ἐφιλονεῖκου, οἱ μὲν ἀποδίδοντες τὰ πρωτεῖα εἰς τὸν Βασίλειον, οἱ δὲ εἰς τὸν Χρυσόστομον, οἱ δὲ εἰς τὸν Γρηγόριον, ὅθεν καὶ ἐλέγοντο οἱ μὲν Βασιλεῖται, οἱ δὲ Χρυσστομίται, οἱ δὲ Γρηγορίται· καθὼς ἐπὶ τῶν Ἀποστόλων οἱ Κορίνθιοι διαιρεθέντες, ἔλεγον ἕκαστος, Ἐγὼ μὲν εἶμι Παύλου, ἐγὼ δὲ Ἀπολλῶ, ἐγὼ δὲ Κηρᾶ, ἐγὼ δὲ Χριστοῦ.

Ἄλλ' ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, εἰς ἕν πνεῦμα συνάψασα αὐτοὺς, καθὼς καὶ ἦσαν τῇ ἀληθείᾳ, ἀπονέμει καὶ εἰς τοὺς τρεῖς τὴν αὐτὴν τιμὴν διὰ τῆς αὐτῆς ἐορτῆς. Πλὴν τίς ἤθελε δυνηθῆ καὶ διὰ λόγου νὰ ἐξυμνήσῃ τὰς ἀρετάς, τοὺς ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ ἀγῶνας, καὶ τὴν σοφίαν αὐτῶν; Οὐδὲ περὶ ἐνός, εἰς αὐτὸν μόνον ἐλάμβανεν ὑπόθεσιν τοῦ λόγου, δὲν ἤθελε δυνηθῆ νὰ ὁμιλήσῃ κατ' ἀξίαν. Καὶ οἱ τρεῖς ἦσαν ὁμότροποι τῶν Ἀποστόλων· καὶ οἱ τρεῖς ἀγρυπνοὶ ποιμένες, ἀσκηνοὶ κήρυκες καὶ διδάσκαλοι· καὶ οἱ τρεῖς γενναῖοι ἀθληταὶ τῆς ὀρθοδοξίας· καὶ οἱ τρεῖς πλήρεις θείας τε καὶ ἀνθρωπίνης σοφίας. Τούτους καὶ τοιοῦτος ἦτον ὁ ζῆλος αὐτῶν διὰ τὸν φωτισμὸν καὶ τὴν ἠθικὴν μόρφωσιν τῶν Χριστιανῶν, ὥστε δὲν ἤρκεσεν, ὅτι καθ' ἡμέραν ἐδίδασκον, συνεβούλευον, καὶ ἐκυβέρων τὰς συμβαινούσας καθ' ἑκάστην, ὡς ἦτον ἀκούων, πολυειδεῖς ὑποθέσεις, ἀλλὰ καὶ ἐξαισίτους ἀγῶνας κατέβαλον εἰς τὸ νὰ συγγράψωσι πολυτομα συγγράμματα, ἐρμηνεύοντες τὰς Γραφάς, ἀναιροῦντες τὰ σοφίσματα τῶν ἐναντίων, στηρίζοντες τὰ ἱερά δόγματα, ἐξελέγχοντες τὴν κακίαν, προτρέποντες εἰς τὴν ἀρετὴν, διὰ τὴν μὲνῶσι καὶ εἰς τὰς μετὰ ταῦτα γενεὰς ἀνεξάντλητος πηγὴ διδασκαλίας. Καὶ ἄλλοτε μὲν ἐδείχθη πολλάκις φανερὰ ἡ ἐξ ὕψους προστασία, τὴν ὅποιαν ὁ Ἰησοῦς ἔτι ὦν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ὑπεσχέθη ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ, λέγων, Καὶ πύλαι ἄδου οὐ κατισχύουσιν αὐτῆς· οὐχὶ δὲ ὀλιγώτερον, ἀδελφοί μου, εἰς τὴν τετάρτην ἐκείνην ἑκατονταετηρίδα. Ποῖος τῶντι δὲν ἤθελεν ὁμολογήσειν, ὅτι ἦτο προστασία Θεοῦ νὰ γεννηθῶσιν οἱ τρεῖς οὗτοι ἱεράρχαι, ὅτε ὁ Ἀρειανισμὸς καὶ ἡ ἔτι σωζομένη πολυθεῖα ἐπολέμουν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, ὁ μὲν ἔχων ὀπαδὸν καὶ προστάτην ἐνθερμον αὐτὸν τὸν αυτοκράτορα Οὐάλεντα, ἡ δὲ πολυθεῖα τὸν μανιώδη ἐκείνον Ἰουλιανὸν, ὅστις ἤνοιξε μὲν τοὺς ναοὺς τῆς πολυθείας, ἐπρόσφερε δὲ θυσίας εἰς τὰ εἰδῶλα, ἐμπόδισε δὲ εἰς τοὺς λατρευτάς τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ αὐτὴν τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἱερῶν Γραφῶν; Πόση σοφία καὶ σταθερότης δὲν ἐχρειάζετο διὰ τὴν μάταιωσιν, συνεργεῖα τῆς θείας δυνάμεως, τὰς ἐνέδρας, καὶ νὰ ἀνατρέψῃ τὰς φάλαγγας τοιούτων πολεμίων; Καὶ πύλαι ἄδου οὐ κατισχύουσιν αὐτῆς· ἐπληρώθη καὶ ἐνταῦθα λαμπρῶς ἡ ἐπαγγελία αὐτῆ τοῦ Κυρίου· ἀντὶ τὴν ἐλαττωθῆ ὁ ἀριθμὸς τῶν πιστῶν, ἐπληθύνετο μάλιστα· οἱ δὲ προστάται τοῦ σκότους καὶ τῆς ἀσεβείας κακοὶ κακῶς ἀπωλέσθησαν. Τιοῦτοι συντόμως ἐστάθησαν οἱ σήμερον ἐορταζόμενοι τρεῖς ἱεράρχαι· διὸ, ἐνῶ δοξάζονται ἐν τῷ οὐρανῷ, ὑμνοῦνται καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ὡς μνηταὶ κατὰ διαδοχὴν τοῦ ἀρχηγοῦ καὶ θεμελιωτοῦ τῆς Ἐκκλησίας γενόμενοι. Ἄν λοιπὸν ἡ διδασκαλία καὶ τὰ ἔργα ὑπηρέτησαν τοσούτον καὶ συντρέξαν εἰς τὴν διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελικοῦ φωτός, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξακολουθῇ πάντοτε ἡ διάδοσις αὐτοῦ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.

ΤΟ ΕΝΑΟΤΕΡΟΝ ΜΕΤΑΛΛΕΙΟΥ.

Μεταλλεῖον Κουσιτέρου, ἐν Ἀγγλίᾳ.

Τὰ σπλάγγνα τῆς γῆς περιέχουσι πλείστας ὕλας ἀναγκαίας εἰς τὴν ἀνάγκασιν καὶ εὐζωίαν τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ χρυσός, ὁ ἀργυρός, ὁ χαλκός, ὁ κασίτερος, ὁ σίδηρος, ἄλας, γαιάνθρακες, κλπ. κλπ., εὐρίσκονται εἰς μεταλλεῖα, καὶ πάμπολλοι ἄνδρες καὶ παῖδες διάγουσι τὸν βίον, τὰς ὕλας ταύτας ἀνασκάπτοντες. Εἶναι δὲ ὁ τρόπος οὗτος τοῦ ζῆν ἐπιπρόνοος καὶ νοσηρῆς, καὶ πολλάκις ἐκθέτει τοὺς μεταλλευτὰς εἰς μέγαν κίνδυνον. Ἐνίστε συμβαίνουν εἰσβολαὶ ὕδατος. Οἱ μεταλλευταὶ σκάπτοντες πλησιάζουν ἐν ἀγνοίᾳ εἰς τὸν ὄρυλλον ὑπογείου τινὸς ποταμοῦ, ὅστις αἰφνης, τὰ χώματα κρημνίζων, πίπτει κατ' αὐτῶν, καὶ πνίγει τινὰς, μὴ φθάνοντας νὰ διεκφυγῶσιν. Ἄλλοτε, διαφόρων εἰδῶν ἀέρια μεμολυσμένα, ἐγγίζοντα τὴν φλόγα τοῦ τῶν μεταλλευτῶν λύχνου, ἐκρηγνύονται κατὰ τὸν πλέον τρομερὸν καὶ ὀλέθριον τρόπον.

Τὰ περιφημότερα μεταλλεῖα εἶναι τὰ τοῦ Μεξικῶ καὶ τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς. Εἰς τὰ ἀργυρᾶ μεταλλεῖα τοῦ Ποτοσίου, παραδείγματος χάριν, ἐκόπησαν χιλία τριακόσια ἑκατομμύρια διστήλων ἀπὸ τοῦ ἔτους 1645· ἀλλὰ τὴν σήμερον παράγουσι μικρὰν μόνον ποσότητα. Φημιζόνται προσέτι τὰ ἀργυρᾶ μεταλλεῖα τῆς Γουανταϊάγας διὰ τοὺς εὐρεθέντας ἐν αὐτοῖς μεγάλους βώλους στερεοῦ ἀργύρου, ἐξ ὧν εἰς ἐξῆνιζεν ὀκτακοσίας λίτρας. Τὰ μεταλλεῖα εἰς τὴν ἐπαρχίαν Χόταν παρέχουσι κατ' ἔτος τεσσαράκοντα δύο χιλιάδας λίτρων ἀργύρου.* Ἡ Βραζιλία παρέχει ἐτησίως δεκαεπτὰ χιλιάδας πεντακοσίας λίτρας χρυσοῦ, ποσότητα μεγαλητέραν τῆς παραγομένης ἐξ οἰοσδῆποτε ἄλλης χώρας.

Τὰ πολυτίμα μέταλλα γεννῶνται καὶ εἰς διαφόρους τόπους τῆς Εὐρώπης, ἀλλ' ἡ ποσότης εἶναι μικρά. Ἡ ἠπειρος ὅμως αὐτῆ πλουτεῖ ἀπὸ μεταλλεῖα σιδήρου, μολύβδου, κασίτερου, ἄλατος, γαιάνθρακος, κλπ. Ἡ Ἀγγλία μόνη παράγει κατ' ἔτος τεσσαράκοντα χιλιάδας ἑκατομμύρια λίτρων γαιάνθρακος· ἡ Γαλλία, δύο χιλιάδας ἑκατομμύρια· αἱ παρά τὸν Ῥήνον χώραὶ ἐξ χιλιάδας διακόσια ἑκατομμύρια· ἡ Αὐστρία ἐξήκοντα ὀκτὼ ἑκατομμύρια· ἡ Πρωσία ἐξάκοντα δύο ἑκατομμύρια· ἡ Σικελία ἐξάκοντα ἑκατομμύρια· ἡ Σαξονία ἑκατὸν ἑκατομμύρια· ἡ Ἀνοβέρνα μετὰ τῆς ἐπιλοῦτου Γερμανίας ἐξάκοντα ἑκατομμύρια. Ἰπάρχουσι δὲ καὶ μεταλλεῖα μολύβδου εἰς τὸ Λυβισγρανον τῆς Προυσίας, παράγοντα ἐτησίως ἐν ἑκατομμύριον πεντακοσίας χιλιάδας λίτρας μολύβδου, καὶ ὑπὲρ τὰ δύο ἑκατομμύρια λίτρων εἶδους τινὸς μολυβδόχου γῆς, καλουμένης αἰμίθικ, χρησίμου πρὸς ἀλειμματῶν πηλίνων ἀγγείων. Ἡ Γερμανία ἔχει πρὸς τούτους μεταλλεῖα εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Μανσφέλδας, παράγοντα ἐν ἑκατομμύριον λίτρας χαλκοῦ, καὶ ἄλλα παράγοντα πέντε χιλιάδας λίτρας ἀργύρου. Εἰς τὴν Ἀνω Σιλεσίαν καὶ Πολονίαν, τὰ μεταλλεῖα τῆς καδμίας καὶ τοῦ ζίνκου παράγουν ἐτησίως ὀκτὼ ἑκατομμύρια λίτρας καδμίας, καὶ δύο ἑκατομμύρια πεντακοσίας χιλιάδας λίτρας ζίνκου. Βύρισκονται προσέτι μεταλλεῖα γαϊάλατος εἰς τὸ νότιον μέρος τῆς Γερμανίας, εἰς τὴν Ἀγγλίαν, εἰς τὴν Γαλλίαν, καὶ εἰς τὴν Πολονίαν. Εἰς τὰς ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς ὑπάρχει ὁσαύτως μέγας πλοῦτος ὀρυκτῶν. Μολύβδος, σίδηρος, ἄλας, κλπ. κλπ., εὐρίσκονται ἐν ἀφθονίᾳ.

4* 5.

τὰ δὲ μεταλλεῖα τῶν γαιωνοβάτων λογαριάζεται ὅτι πολλές ἐκατονταετηρίδας ἤμπόρου νὰ ἀναπληρῶσι τὰς χρεῖας τοῦ κόσμου χωρὶς νὰ ἐξαντληθῶσιν. Εὐρίσκειται δὲ καὶ χρυσὸς εἰς μέρη τινὰ τῆς ἐπικρατείας.

Ἡ ἐν τῇ Μεσογείῳ Θαλάσῃ νῆσος Ἑλβα περιέχει πλείστον σιδήρον.

Εἰς τὴν Περσίαν, Ἀραβίαν, Ταρταρίαν, Ἰαπωνίαν, καὶ Κίναν υπάρχουν μεταλλεῖα χαλκοῦ, ὡς καὶ εἰς τὴν Βαρβαρίαν, τὸ Μαρόκον, καὶ τὴν Ἀβυσσινίαν. Εἰς τὴν Κίναν, Πεγού, Μαλάκκιν, Σουμάτραν, καὶ Βάγκαν, παράγεται κασιτέρας εἰς τὴν ἐσάτην ταύτην μόνον, ἑπτὰ ἑκατομμύρια λίτρων. Ὁ ζήγκος ἢ ψευδάργυρος λέγεται ὅτι εὐρίσκειται ἀφθόνως εἰς τὴν Ἰνδίαν, καὶ ὁ ὑδράργυρος εἰς τὴν Κίναν καὶ Ἰαπωνίαν. Ἡ Ἀφρικὴ παρέχει τοῦλάχιστον τέσσαρας χιλιάδας τριακοσίας ἑβδομήκοντα πέντε λίτρας χρυσοῦ ἑτησίως, ἡ δὲ Νότιος Ἀσία τοῦλάχιστον χιλίας διακοσίας πεντήκοντα λίτρας.

Ἀναμφισβήτητος καὶ εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν εἶναι πολὺς πλοῦτος ὄρυκτων. Γαιωνοβάτες εὐρέθησαν εἰς διαφόρους τόπους, καὶ εἰς τινὰ μέρη φαίνονται σημεῖα σαφέστατα τῆς ὑπάρξεως σιδήρου· εἰς χώραν δὲ τόσον ὀρεινὴν πρέπει ὡσαύτως νὰ ὑπάρχη χαλκός, μολύβδος, κασιτέρας, ἴσως δὲ καὶ χρυσὸς καὶ ἄργυρος.

Ἡ προτεταγμένη εἰκὼν παριστάνει μίαν τῶν διόδων ἢ περασμάτων εἰς ἐκτεταμένον τι Ἀγγλικὸν μεταλλεῖον κασιτέρας. Βλέπομεν τρεῖς μεταλλευτὰς μὲ τὰς ἀξίνας τῶν ἀνασκάπτουσας τὴν κασιτεροῦχον γῆν, καὶ καθένας ἐξ αὐτῶν ἔχοντα λύχνον πλησίον τοῦ διὰ τὸ σκότος· προσέτι ἄλλον ἐργάτην κυλλόντα ἔμπροσθεν αὐτοῦ φορεῖόν τι, σύνθητες ἐν Ἀγγλίᾳ, συγκεκμημένον ἀπὸ μικρὸν τι κιβώτιον μὲ δύο λαβὰς, δύο πόδας, καὶ ἓνα τροχόν· τὸ φορεῖον τοῦτο ἐγέμισε μὲ τὴν κασιτεροῦχον γῆν, τὴν ἀνασκαφεῖσαν ὑπὸ τῶν τριῶν μεταλλευτῶν, καὶ νῦν μετακομίζει αὐτὴν διὰ περασμάτων καὶ διασταυρωμάτων τινῶν εἰς τὸ στόμα τοῦ μεταλλεῖου, ὅθεν νὰ ἀνασπρῶθῃ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς διὰ τινῶν μηχανῶν. Τὸ μονότροχον τοῦτο φορεῖον καθιστᾷ τὸ ἔργον αὐτοῦ πολὺ ἐλαφρότερον, παρ' ἂν ἐσήκονε τὴν κασιτεροῦχον γῆν ἐπὶ τῶν νώτων ἢ ἐπὶ τῶν ὤμων του·—πλὴν διὰ νὰ ἐλαττωθῇ καὶ ὁ μικρὸς οὗτος κόπος, κατασκευάζονται εἰς τὰ ἐκτεταμένα μεταλλεῖα σιδηροδρόμοι ὅπου τὸ ἔδαφος εἶναι ἐπίπεδον, καὶ οὕτω ἢ μεταλλοῦχος γῆ εὐκόλως μεταφέρεται εἰς τὸν τόπον τῆς ἀνάβασεως. —Πλέπομεν καὶ ἄνδρα, καλῆ-τερα ἠδεδουμένον, ἐμβαδύοντα εἰς τὸ πέρασμα μὲ φῶς εἰς τὴν χεῖρά του. Αὐτὸς εἶναι εἰς τῶν ἐπιστατῶν τοῦ μεταλλεῖου, καὶ ὀνομάζεται Λογαγὸς Καταχθῆνιος. Ἔργον δ' αὐτοῦ εἶναι νὰ ἐπιθεωρῇ τὸ εἶδος τῆς

ὄρουμένης ὑπὸ τῶν μεταλλευτῶν γῆς, καὶ νὰ προσέχη ὥστε νὰ μὴ δολιεύωνται ἢ παραβαίνωσι τὴν συνθήκην των. Διότι φυσικὰ, πρὶν ἀρχίσωσιν οἱ μεταλλευτὰ νὰ ἀνασκάπτωσι νέαν τινὰ μεταλλοῦχον φλέβα, γίνεται μεταξύ αὐτῶν καὶ τῶν ἰδιοκτητῶν τοῦ μεταλλεῖου τακτικὴ συμφωνία, νὰ λαμβάνωσιν ἐν τι μέρος τῆς ἀξίας τοῦ μετάλλου, ἐπὶ συνθήκῃ τοῦ νὰ ἐκπληρῶσι πιστῶς καὶ ἐπιμελῶς τὰ χρεῖα των. Οἱ δυνατοὶ ξύλινοι στύλοι, οἱ ἐν τῇ εἰκονογραφίᾳ βλεπόμενοι, εἰσήχθησαν πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ἄνω μέρους τοῦ μεταλλεῖου, ὥστε νὰ μὴ καταπέσῃ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν. Κάποτε, ἀντὶ τούτων, ἀφίνουσιν ἰστάμενα ὄγκωδη μέρη τῆς ἐξορυσσόμενης γῆς, μάλιστα δὲ εἰς τὰ τοῦ ἄλλοτος μεταλλεῖα.

Ἴσως ἐρωτήσῃ ὁ ἀναγνώστης, διὰ ποῖον λόγον εἶναι κεκλιμένη ἢ διεύθυνσις τῶν στύλων, ὡς καὶ τῶν πλευρῶν τοῦ περάσματος. Τοῦτο προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι αἱ φλέβες τοῦ μετάλλου εὐρίσκονται ὡς ἐπιτοπλεῖστον κεκλιμένῃ ἔχουσαι τὴν διεύθυνσιν, καὶ οἱ μεταλλευτὰ φυσικὰ, σκάπτοντες, ἀκολουθοῦσι τὸν δρόμον αὐτῶν.

Οἱ μεταλλευτὰ συνήθως ἐργάζονται ὄλην τὴν ἡμέραν, τὴν δὲ νύκτα ἀναπαύουσιν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς, καὶ ὑπάγουσιν εἰς τὰς καλύβας αὐτῶν, αἵτινες παρῴκεινται εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ μεταλλεῖου. Εἶναι δὲ τῶν ἀξιόλογον θέαμα, ὅταν ἀπὸ τὸν περιορισμὸν καὶ τὴν ἐργασίαν καὶ τὸ σκότος τῆς ἡμέρας προκύπτωσιν εἰς τὸ ἰλαρὸν φῶς τοῦ ὄντος ἡλίου. Ἐξέρχονται μὲ τὰ χονδρὰ μάλλινα φορέματά των κεκοπιασμένοι καὶ ἀκόμητοι, προσφεύγουσιν ἀμέσως εἰς τὰ φρέατα ἢ τὰς πηγὰς τοῦ ὕδατος διὰ νὰ νιφθῶσιν, ἔπειτα ἀλλάζουσι τὰ φορέματα, καὶ διευθύνονται χωριστοὶ εἰς τὰς οἰκίας αὐτῶν καὶ εἰς εὐφρόνον δεῖπνον μετὰ τῶν συζύγων καὶ τέκνων των.

ΤΟ ΜΑΝΝΑ.

Ο ΓΕΡΩΝ ἡγούμενος τοῦ Σιναιῶν μοναστηρίου ἐνεχείρισεν εἰς ἡμᾶς ἐπὶ τέλους, κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν αὐτοῦ, ὀλίγον τι μάννα τῆς χειρονήσου, περίφημον τοῦλάχιστον ὡς διαδεχθὲν τὸ Ἰσραηλιτικὸν μάννα, μολοντί δὲν ἐμπορεῖ νὰ θεωρηθῆται ὡς ἡ αὐτὴ οὐσία. Εὐρίσκειται δ' ἐπὶ τῶν κλάων καὶ κλάδων τῆς Τούρρας (Μυρικής Γαλλικῆς Μανναφόρου τοῦ Ἐρεμβέργου), ὅθεν ἐκρέει κατὰ συνέπειαν τοῦ κεντήματος ἐντόμου τινός, καὶ φαίνεται ὡς στιλπναὶ βανίδες. Τὸ πίπτον ἐπὶ τῆς ἄμμου δὲν συναίεται. Ἐγὼ δὲ γλυκερὰν γεῦσιν, καὶ ἀναλύεται ὅταν ἐκτεθῇ εἰς τὸν ἥλιον ἢ εἰς πῦρ. Οἱ Ἀραβες θεωροῦσιν αὐτὸ ὡς τρυφῆς εἶδος, καὶ οἱ προσκυνεῖται τὸ ὑπερφθῶσιν, ἐξαιρέτως οἱ ἐκ τῆς Ρωσίας, οἵτινες τὸ πληροῦσιν ἀκριβᾶ. Ὁ ἠγούμενος εἶχε τῶρα μικρὰν μόνον ποσότητα, τὴν ὅποیان ἐφύλαττε διὰ τὴν περιμενομένην ἐπίσκεψιν τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ γενικοῦ προξένου

τῆς Ρωσίας. Τόσον ὀλίγον τῶντι εἶχε κατατῆσιν ἐσχάτως, ὥστε ἐπληρόντο ἑβδομήκοντα ἕως ὀγδοήκοντα γρόσια τὴν ὥραν.

Περὶ τοῦ μάννα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης λέγεται, «Ἐφ' οὗ τὸ στρώμα τῆς δρύσου ἀνέβη, ἰδοὺ ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς ἐρήμου ἦτο πρῶγμά τι μικρὸν καὶ στραγγύλον, ὡς μικρὰ χάλια, ἐπὶ τῆς γῆς» καὶ ἦτον ὅμιον μὲ τὸν σπόρον τοῦ κοριάνδρου, λευκόν· καὶ ἡ γεῦσις αὐτοῦ ὡς πλακούντιον μὲ μέλι. Καὶ ὁ λαὸς ἐσύναιεν αὐτὸ καὶ τὸ ἔλεθον εἰς τὸν μύλον, ἢ τὸ ἐκσπίνιζον εἰς τὸ ἰγδίον, καὶ τὸ ἔβηνον εἰς τὴν χύτραν, καὶ ἔκαμνον πῆττας ἀπὸ αὐτό· καὶ ἦτο κατὰ τὴν γεῦσιν ὡς ἐλαϊώπηττα. Καὶ ὅτε κατέβαινεν ἡ δρύς εἰς τὸ στρατόπεδον τὴν νύκτα, ἐπιπτε το μάννα ἐπ' αὐτῆς.» Ἀφ' ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ ταῦτα οὐδὲν ἀρμύζει εἰς τὸ σημερινὸν μάννα. Καὶ ἂν ἠμπορεῖ δὲ ν' ἀποδειχθῇ ὅτι εἶναι τὸ αὐτὸ, ἢ προμύθια τόσον ἀφθόνου ποσότητος, ὥστε νὰ ἐπαρκῇ εἰς τὴν καθημερινὴν ἀνάλωσιν δύο ἑκατομμυρίων λαοῦ, ἢ θελεν εἶσθαι οὐχ ἦττον θαύμα.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΩΝ ΚΑΛΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ.

ΔΕΝ ἀρνῶμαι, λέγει ὁ Μίλιτων, ὅτι ἀνάγκη πᾶσα νὰ ἐπαγρυπνῶμεν εἰς τὴν διαγωγὴν τῶν βιβλίων, ὡς ἐπαγρυπνοῦμεν εἰς τὴν τῶν ἀνθρώπων· καὶ κατ' αὐτὴν, νὰ περιορίζωμεν, φυλακίζωμεν, καὶ παιδεύωμεν αὐτὰ, ὡς τοὺς κκυύργους· διότι τὰ βιβλία δὲν εἶναι ἀψυχα· ἐκ τοῦ ἐναντίου, ἔχουσι μεγίστην δύναμιν, ἔχουσι τὴν ἐνεργητικότητα τῆς ψυχῆς, ἥτις αὐτὰ παρήγαγε· μάλιστα δὲ, διατηροῦσιν, ὡς ἐν φίλῃ, τὴν καθαρῶτάτην καὶ ἰσχυροτάτην οὐσίαν τοῦ νοῦς, ἐξ οὗ ἐγεννήθησαν. Γνωρίζω ὅτι εἶναι τόσον ζωνρὰ καὶ γόνιμα, ὅσον οἱ ὀδόντες τοῦ μυλῶδους ἐκείνου δράκοντος· σπειρόμενα δὲ τῆδε κακείᾳ, ἐνδεχόμενα καὶ ἄνδρας ἐνόπλους νὰ ἀναδώσωσι. Καὶ ὁμως, ἐξ ἄλλου μέρους, τὸ νὰ θανατώσῃ τις καλὸν βιβλίον εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ νὰ θανατώσῃ ἄνθρωπον· ὁ φονεὺν ἄνθρωπον φονεῖαι λογικὸν πλάσμα, εἰκόνα Θεοῦ· ἀλλ' ὁ ἐξολοθρεύων καλὸν βιβλίον, φονεῖαι αὐτὸν τὸν ὀρθὸν λόγον, φονεῖαι τὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, τρόπον τινὰ, ἐν τῇ σφαλμῷ. Πλείστοι ἄνθρωποι ζῶσιν ἀγῆνη ἀρούρης· ἀλλὰ τὸ καλὸν βιβλίον εἶναι τὸ πολυτίμητον ζωτικὸν αἶμα περιουστάτου ἀνδρός, βαλσαμωμένον καὶ ἀποταμιευμένον, ὥστε νὰ γένη, κατὰ τὴν φράσιν τοῦ Λογγίνου, «τοῦ ἰδίου βίου καὶ χρόνου ὑπερήμερον.» Ἀληθεῖς μὲν ὅτι ζωὴ ἀφαιρεθεῖσα εἶναι τῶν ἀδυνάτων ν' ἀποδοθῇ· ἀλλ' ἴσως αὐτῆς ἡ ἀπώλεια δὲν ἐπέφερε μεγάλην τινὰ ζημίαν εἰς τὸν κόσμον· καὶ ἀποβλήθεισαν ὁμως ἡ ἀπολεσθεῖσαν ἀλήθειαν αἰῶνας πολλάκις δὲν ἀρκούν ν' ἀντικαταστήσωσιν, ἐνῷ δὲ ἔλλειψιν αὐτῆς ὀλίγηρα ἔθνη πάσχουσιν. Απαιτεῖται ἄρα μέγιστη σκέψις περὶ τοῦ τίνι τρόπῳ καταδικάζωμεν τοὺς ζῶντας ἀγῶνας τῶν δημοσιογράφων, περὶ τοῦ πῶς σβύνομεν τὴν λογικὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου, τὴν διατετηρημένην καὶ ἀποταμιευμένην εἰς

βιβλία· ἐπειδὴ βλέπομεν ὅτι ἐμπορεῖ οὕτω νὰ γένη εἶδος φόνου, ἐνίστε μακρύριον, καὶ, ἂν ἐκταθῇ εἰς ὅλα τὰ ἀντίτυπα, εἶδος γενικῆς σφαγῆς, συνισταμένης ὅχι εἰς τὴν ἀφαιρέσιν τῆς στοιχειώδους ζωῆς, ἀλλὰ τῆς αἰθερίου καὶ λεπτοῦς οὐσίας, τῆς πνοῆς αὐτῆς τοῦ ὀρθοῦ λόγου· εἰς φόνον ἀνακασίας μᾶλλον παρὰ ζωῆς.

Ο ΛΕΞΗΜΟΣ ΠΟΥΣ.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΣ τις γέρον εἶχε μάθειν ἐκ πείρας, ὅτι πρέπει ν' ἀποφεύγη ἀνθρώπους κακῆς διαθέσεως. Μετεχειρίζετο δὲ ὡς γνώρισμα τῆς ψυχῆς ἐκάστον τοὺς ἑαυτοῦ πόδας, ἐξ ὧν ὁ μὲν ἦτον ὄραιότατος, ὁ δὲ στρεβλός καὶ δύσμορφος. Ἄν ζήνοσ τις κατὰ τὴν πρώτην συνέντευξιν εὐεῖραι τὸν ἀσχημὸν πόδα του μᾶλλον παρὰ τὸν ὄραιον, ἐμβαίνειν εἰς ὑπόψιν· ἀλλ' ἂν προσέτι ὠμίλει περὶ αὐτοῦ, καὶ δὲν ἔλεγε τίποτε περὶ τοῦ ὄραιου ποδός, ὁ φιλόσοφος ἔκρινε τοῦτο ἀποχρώντα λόγον ὥστε νὰ παύσῃ πᾶσαν μετὰ τοῦ ἀνθρώπου σχέσιν. Ἐκάστος μὲν δὲν ἔχει τὸ δίπουν τοῦτο ἐργαλεῖον· ἀλλ' ἕκαστος, μὲ μικρὰν προσοχὴν, δύναται νὰ παρατηρήσῃ σημεῖα τῆς μεμπτικῆς ταύτης, μεμψιμοῖρου διαθέσεως, καὶ νὰ κάμῃ παρομοίως ἀπόφασιν ὅτι πρέπει ν' ἀποφεύγη τὰς σχέσεις τῶν μ' αὐτὴν μεμιασμένων. Συμβουλεύω λοιπὸν τοὺς φιλαίτιους, δυσκρέτους, καὶ δυστυχεῖς αὐτοὺς ἀνθρώπους, ἂν ἐπιθυμῶσι τὴν ὑπόληψιν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ κόσμου, ὡς καὶ τὴν ἰδίαν των εὐδαιμονίαν, νὰ μὴ κυττάζωσι τὸν ἀσχημὸν πόδα. —ΦΡΑΓΚΑΙΝΟΣ.

Η ΑΥΡΙΟΝ.—Ποῖος δύναται νὰ εἴπῃ πόσον περιλαμβάναται εἰς τὴν φράσιν ταύτην; Μολοντί ἀναμείσον αὐτῆς καὶ ἡμῶν ὀλίγα ὄρα μεσολαβοῦσι, —μολοντί ταχέως θέλει ἀρχίσῃ τὸν δρόμον της, —ποῖος μ' ὄλον τοῦτο ἐμπορεῖ νὰ προείπῃ τί μέλλει γενέσθαι εἰς τὸ διάστημα αὐτῆς, —τίς οἶδε τί ἐξέται ἡ ἐπιούσα;

Ἀύριον! Οἱ εὐθμοὶ ἐνδέχεται νὰ σκυθρωπάσωσιν. Οἱ ὦν τὸ στάδιον τῆς ἡδονῆς διατρέχοντες, μὲ χρυσῆς ἐλπίδας πρὸ ὀφθαλμῶν, ἐνδέχεται νὰ υποπέσωσιν εἰς πικρὰς λύπας. Ἡ εὐτυχία ἐνδέχεται νὰ μεταβληθῇ εἰς δυστυχίαν.

Οἱ νῦν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους ἐνδέχεται νὰ εὐρίσκονται εἰς τὴν κοιλάδα. Ἡ ῥοδόχορος ἐκείνη παρεῖ ἐνδέχεται νὰ ἀγρίασῃ —τὸ σταθερὸν βῆμα νὰ τρέμη. Ἐνδέχεται νὰ ἡμεθα εἰς τὰς ἀγκυλάς τοῦ θανάτου.

Ἀύριον! Ἴσως μεταβάλλῃ ἐξ ὀλοκλήρου τὸν δρόμον τῆς ζωῆς ἡμῶν. Ἴσως σχηματίσῃ νέαν ἐποχὴν εἰς τὴν ζωὴν μας. Ὅσα φοβοῦμεθα ἴσως δὲν πραγματοποιηθῶσιν.

Ἀύριον! μακρὰν ἢ ἀνησυχία! Ἄς ἐπιστηρίζωμεθα εἰς τὴν Πρόνοιαν. Ἐπάρχει Ὁν, εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ὀπολου ἢ χθές, ἢ σήμερον, καὶ ἡ αὐριον οὐδῶδες διαφέρουσιν· ὑπάρχει Ὁν, δυνάμενον νὰ διαθέσῃ ἅπαντα πρὸς ἡμέτερον ὄφελος.

Αἱ βιομετρικαὶ παρατηρήσεις τοῦ Ἐπίστου Δασίδ. Wilkio. Ἀγγλο τεχνίτου, ἀποδεικνύουσιν ὅτι ἡ μὲν Νεκρά Θαλάσσα εἶναι 1100 πόδας ὑποκάτω τῆς Μεσογείου, ἢ δὲ πόδες Ἰερουσαλήμ 1000 πόδας ὑπεράνω τῆς Μεσογείου.

Τὸ ἐπόμενον ἄρθρον ἐστάλη πρὸς ἡμᾶς ὑπὸ πεπαιδευμένου...

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΑΦΓΓΑΝΙΣΤΑΝ.

Χωρογραφία.

ΠΡΟΣ τὸ δυτικὸν μέρος τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ, ἔθεν ἄρ...

«Θεωρῶντες τὴν εὐνοίαν (ἡ Ναδὶρ τὸν εἶχε χάρισει τὸν...

Ἐν Δελῷ, 4 Μουχαρέμη, 1152. (Ἀπριλίῳ 2, 1739).»

Τὸ ἀξιωματικώτατον τοῦτο ἔγγραφο, γεγραμμένον...

Τὰ μεθόρια τῆς Ἀφγανιστάν πρὸς βορρῆν σχη...

ματίζονται διὰ τῆς παρεκτάσεως τῆς μεγάλης δυτικῆς...

Τὰ ἔρη Σολεϊμῶν ἀρχονται ἀπὸ τὸ Σοφαῖ-Κὸχ...

λις τοῦ Κελατίου εὐρίσκεται τοποθετημένη ἐφ' ὑψηλοῦ...

Ἔθνογραφία.

Τὴν ἀπαρίθμησην τῶν κατοικούντων τὴν Ἀφγανι...

Οἱ ὠᾶτοι καὶ Ἰαντζικοί εἶναι φυλαὶ γεωργικαὶ κα...

* Πιθανώτατον εἶναι εἶναι οἱ Μάρδοι τῶν παλαιῶν...

ἅπασαν τὴν Περσίαν, εἰς ὅλην τὴν Βελουκιστάν καὶ...

Εἰς τὴν ἐθνογραφίαν τῶν μερῶν τούτων τῆς Ἀσίας...

τικῶν καὶ θρησκευτικῶν θεσμοθεσιῶν· καὶ αὐταὶ αἱ γλῶσσαι ἀκόμη, ὡς νουστὶ ἀπεδείχθη, καὶ μάλιστα ἡ τῶν ἀρχαίων Περσῶν, ἢ Ζενδική, ἔχουσιν Ἰνδικὴν καταγωγήν. Περὶ τῆς διαιρέσεως τοῦ Ἀφγανικοῦ ἔθνους, τοῦτο μόνον ἐξεύρομεν μετὰ θεικότητος, ὅτι οἱ μὲν Ἀφγανοὶ, αὐτὰ κατ' ἑαυτοὺς, λογιζόνται κύριοι καὶ εὐγενεῖς, οἱ δὲ Θῶται καὶ Ἰαντζῖκοι δούλαιοι καὶ ἀγενεῖς.

Οἱ ἐνοικοῦντες εἰς τὰ βόρεια μέρη τῆς κεντρικῆς Ἀσίας Ἰαντζῖκοι ὑπεβλήθησαν εἰς τὰς δεινὰς καὶ συναρπαστικὰς μεταβολὰς, αἵτινες ἔγιναν πρόξενον τῆς παντελοῦς καταστροφῆς ἢ μεταμορφώσεως τῶν ποικίλων λαῶν τῆς Ἀσίας. Εἰς τὴν Περσίαν, λόγου χάριν, χώραν ἀνεκαθεν ὑποκειμένην εἰς ἐπαναστάσεις, μεταβολὰς καὶ ἐφόδους τῶν ὑπερβορείων, οἱ Ἰαντζῖκοι, ὑποδουλωθέντες ὑπὸ τῶν Καλιφῶν, ἔμειναν δουλοπάροικοι, ὡς πρότερον, μέχρι τῆς καθαιρέσεως τῆς Καλιφιῆς ἐξουσίας. Ἀκολούθως δὲ, μιχθέντες μὲ τούτους καταδυναστάς των, παρεδέχθησαν τὰ ἥθη, τὸν πολιτισμὸν, καὶ, μέχρι τινός, τὴν γλῶσσαν αὐτῶν. Τοιοῦτος εἶναι σήμερον ὁ λαὸς τῆς Σογδιανῆς (Βουχαρίας). Ἡ Ἀφγανιστάν, τὸναιον, διετήρησε τὴν ἀνεξαρτησίαν της περισσότερο χρόνον. Τρεῖς δεκαετίαι ἐκατονταετηρίδας κατεπόλεμησε τὴν ὁρμὴν τῶν Ἀράβων, καὶ ἀπέκρουσεν αὐτοὺς κατ' ἑποχὴν οἱ κατακίτηται οὗτοι, ἀδούμωμοι ἀπὸ ἐνθερμον θρησκευτικῶν ζήλων καὶ προσηλυτικῆν μανίαν, διέτρεχον νικηταὶ καὶ τροπαιοῦχοι ὅλην τὴν Ἀσίαν, ἐξολοθρεύοντες ἢ ὑποδουλοῦντες τὰ ἀλλόθρησκα ἔθνη. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐμῆλε καὶ αὕτη νὰ λάβῃ τὴν τύχην τῶν ἄλλων, καὶ νὰ καταντῆσῃ νομῆς τῆς Περσικῆς αὐτοκρατορίας. Ἐκ τοῦ συγκεράσματος τῶν Ἀραβικῶν, Περσικῶν, καὶ αὐτοχθόνων φυλῶν ἀνεβλάστησεν ἢ σημερινὴ τῶν Ἰαντζῖκων κλάσις, κλάσις ἀροτῶν, κατοίκων στασιμῶν, ἠθῶν ἡσύχων καὶ πρᾶων, ἀλλὰ πάντῃ ἀνομοία τῶν πρώτων κατοίκων τῆς Ἀφγανιστάν, αἵτινες, μετὰ τὴν εἰσβολὴν τοῦ ἔχθρου, κατέλαβον τὰ ὄρη, φέροντες μετ' ἑαυτῶν τὴν πατριὴν καὶ ἀρχαίαν ἐλευθερίαν των.

Μεταξὺ τῶν ἀλλοδαπῶν φυλῶν, αἵτινες ἀπίκησαν εἰς Ἀφγανιστάν, εἶναι καὶ ἡ τῶν Κιζιλιμπάσιδων (ἐρυθροκεφάλων), οὕτως ὀνομαζομένων διὰ τὸ ἐρυθρὸν κάλυμμα τῆς κεφαλῆς των. Ἡ φυλὴ αὕτη κατάγεται ἀπὸ τὴν Τουρκμανίαν· ἀκολούθησασα δ' ἔπειτα τὸν Ναδὶρ καὶ Ἀχμέτ-Σάχ, μετώκησεν εἰς Καβούλ καὶ εἰς τὰς μεγάλας πόλεις τῆς Ἀφγανιστάν. Ἐκτὸς τῶν ξένων τούτων σώζονται προσέτι ἐπὶ τῶν ὄροπεδίων τῆς βορείου Ἀφγανιστάν λείψανα παμπληθῆ φυλῶν στασιμῶν καὶ πλανησιῶδων, αἵτινες, κατ' ἐποχὰς διαφόρους, διέβησαν ὡς κατακίτηται, καὶ κατέλαβον τὸν τόπον. Μεταξὺ αὐτῶν συγκαταριθμοῦνται οἱ Χαζάριδες, διαπρέποντες διὰ τὰ πολεμικὰ των προτερήματα καὶ διὰ τὸν ἀριθμὸν των, οἱ ἀπόγονοι τῶν Μογγόλων, τῶν Τατάρων, τῶν Καλμούκων, τῶν Καρδούκων, καὶ πολλῶν ἄλλων τοῦ Κανακασοῦ γεννημάτων.

Ἱστορία.

Οἱ Ἀφγανοὶ, ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς Περσίας ὄντες, οὐδὲως συμμετέσχον εἰς τὰς πάλας καὶ τοὺς πολυειδεῖς περισπασμούς, οἵτινες συνεπέφερον τοσαύτας διαταράξεις καὶ ἀνατροπὰς εἰς τὴν πολιτικὴν κατάστασιν τοῦ Ἰρανού. Περὶ τὰς ἀρχὰς μόνον τῆς ἐσχάτης ἐκατονταετηρίδος ἐνεφανίσθησαν κατακίτηται εἰς τὴν Ἀσίαν μὲ τὸ γενικὸν ὄνομα Ἀφγανοί, τὸ ὁποῖον ἔκτοτε ἐχρημάτισε πολυθρόλλητον καὶ ἀληθῶς φοβερὸν εἰς τὰ γειτονιάζοντα κράτη. Δύο φυλαὶ Ἰθαγενεῖς καὶ ἐξίσου ἰσχυραὶ ὑπῆρχον τότε εἰς τὴν Ἀφγανιστάν, ἢ τῶν Κυλιζαΐδων καὶ ἢ τῶν Ἀπταλίδων, ἐχθροπρακτοῦσαι διηνεκῶς πρὸς ἀλλήλας, καὶ ζητοῦσαι ἀμφοτέραι τὴν ὑπεροχὴν. Ἡ κυριεῦσα εἰς τὴν Περσίαν τότε ἀναρχία παρέτεχε θέατρον ἀγῶνος πλατύτερον εἰς αὐτὰς, παρὰ τὰ ἔρη τῆς πατρίδος των, ἐν μέσω τῶν ὁποίων ἐξολοθρεύοντο, ἀντιμαχόμενοι ἀδόξως. Ἡ εὐκλεῆς βασιλεία τῆς Σαφαβιανικῆς πατριῆς Ὀλλοθαίνεν· ἡ δὲ συνεγγίζουσα πτώσις της ἐπρομηγύετο ἀπὸ τὴν ἠθικὴν διαφθορὰν καὶ οὐτιδανότητα τῶν τριῶν τελευταίων μονάρχων, Σολεϊμάνου, Χουσεῖνου, καὶ Ἰαμάσπου. Οἱ κυριάρχαι τῶν ὁμόρων ἐπικρατειῶν, πάντοτε προσεκτικοὶ εἰς ὅ,τι ἠμπόρει νὰ ὑπεγεῖρη τὸ φιλέκδικον καὶ φιλάρπαγόν των (αἰσθηματα ἐπικρατῆ τῶν Ἀσιανῶν), καὶ νὰ τοὺς καθοπλίσῃ ἐναντίον τῆς Περσίας ἐν καιρῷ ἐμφυλίων πολέμων καὶ πολιτικῶν σπαραγμῶν, οἱ κυριάρχαι, λέγω, οὗτοι προεγνώρισαν τὴν ἐπερχομένην διάλυσιν τοῦ Περσικοῦ κράτους. Ἐνῷ πρὸς μεσημβρίαν ὁ Ἰμάμης τοῦ Μασκατίου ἐμαστίγουν διὰ τῶν πειρατειῶν του τὰ παράλια τοῦ Ὀμανικοῦ Κόλπου, καὶ πρὸς ἄρκτον οἱ ὀρεινοὶ κάτοικοι τῶν Κανακασίων, καταβαίνοντες, ἐληλάτουν τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία, οἱ Ἀφγανοὶ εἰσέβαλον εἰς τὸ κέντρον τῆς Περσίας κατὰ τὸ 1722. Ἡ Ἰσπαχάν, πόλις πρωτεύουσα, ἠλώθη, καὶ μετ' ὀλίγον ἔπειτα ὁ Σάχ-Χουσεῖν, καταδικασθεὶς εἰς κάθειρξιν, ἐφονεύθη εἰς τὴν φυλακὴν παρὰ τοῦ αἰμοβόρου Ἐσρέφ Κυλιζαΐ, σφετερισθέντος τοὺς τίτλους καὶ τὰ δαδῆμα τοῦ σφαγίου του.

Δεκατέσσαρα ἔτη μετὰ τὴν ἀλλαγὴν ταύτην τῆς Περσικῆς δυναστείας, ἐπέβη ἐν τῇ ἐρήμῃ, καὶ διεκηρύχθη βασιλεὺς τοῦ Ἰρανού ὁ Ναδὶρ Σάχ, υἱὸς ποιμένος τινός ἐκ Χορασάν, γεννηθεὶς πλησίον τῆς παλαιᾶς πρωτεύουσας τῶν Πάρτων Νύσης. Ἀλλ' ὁ Ναδὶρ Σάχ ἐδείχθη μόνον μέγας κατακτητῆς· ἐλείπε δὲ εἰς αὐτὸν ἢ ἀναγκαῖα τέχνη διὰ νὰ συνάψῃ καὶ συνδέσῃ εἰς ἐν σῶμα ὁμογενὲς καὶ ἀδιάλυτον τὰς αἰμαγεῖς κατακίτησεις του. Συνέβη λοιπὸν καὶ εἰς τὴν Περσίαν ὅ,τι συμβαίνει εἰς ὅλας τὰς αὐτοκρατορίας, αἵτινες, παραχρῆμα οἰκοδομουμένην μὲ στοιχεῖα ἑτερογενῆ καὶ ἀσυναρμοστα, ἀφίνονται ὑστερον εἰς χεῖρας ἀδυνάτους. Ἀποθανόντος τοῦ Ναδὶρ, αἱ συναρπαστικαὶ παρ' αὐτοῦ εἰς τὴν Περσίαν διάφοροι ἐπικράτεια ἀπεσπασθησαν, καὶ ὑπεδουλώθησαν εἰς ἄλλους ἡγεμόνας

ἐγγυρῶν, ἢ καὶ εἰς τοὺς ἰδίους ἀρχηγούς τοῦ βασιλικοῦ στρατοῦ, κηρύξαντας ἑαυτοὺς ἀνεξαρτήτους. Ἀπ' αὐτοῦ ἦτο καὶ εἰς τὴν ἀξιώτερον ἀρχηγῶν του ὁ Ἀχμέτ-Χάν Δουρανῆς, Ἀφγανὸς τὸ γένος, ἐκ τῆς φυλῆς τῶν Ἀπταλίδων. Οὗτος, παρευρεθεὶς εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Ναδὶρ τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου του (1748), καὶ ἀρπάσας τὸν πολέμιον ἀδάμαντα, τὸν εἰς δλην τὴν Ἀσίαν πασίγνωστον ὑπὸ τὸ ὄνομα Κούχ-Νούρ (ὄρος φωταυγῆς) τὸν ὁποῖον ὁ Ναδὶρ ἐπῆρεν ἀπὸ τὸν νικηθέντα Μογγόλον αὐτοκράτορα, προσέφυγεν εἰς Ἀφγανιστάν, ὅπου, ἐντὸς μικροῦ διαστήματος καιροῦ, ἀνηγορεύθη βασιλεὺς, λαβὼν καὶ τὸ ὄνομα Ἀχμέτ-Σάχ. Ἐντυχῆσας δὲ νὰ ἐμπνεύσῃ αἰσθημα ἐθνικότητος εἰς ἅπαντας τοὺς Ἀφγανούς, κατάρθωσεν ὡστε αἱ ἐχθραὶ τῶν πατριῶν, αἱ ζηλοτυπίαὶ τῶν φυλάρχων, καὶ αἱ προσωπικαὶ μνησικακίαι, νὰ λάβωσι τέλος, δόσασαι χώραν εἰς τὸ κοινὸν αἰσθημα τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ συγκεντρωθῶσιν αἱ γενικαὶ τῶν φυλῶν δυνάμεις, πρὸς συνήρσιν καὶ ὑπεράσπισιν τῆς ἀνακτιθείσης ἀνεξαρτησίας. Ἐκοσι ὀλόκληρα ἔτη διήρκεσεν ἡ ἐξουσία του· ἀλλ' ἡ ἐποχὴ αὕτη διακρίνει ἢ λαμπροτέρα περίοδος τῆς ἱστορίας τῶν Ἀφγανῶν. Χεράτ, Καβούλ, Κανδαχάρ, Πειχάβερ, Κασμίρι, Βάκτρα, καὶ πολλαὶ ἄλλαι χῶραι ἦσαν ὑποταγαμένοι καὶ φόρου ὑποτελεῖς κατὰ τὴν τοῦ Ναδὶρ νομοθεσίαν. Ἡ Κανδαχάρ διηρέθη εἰς 12 χιλιᾶδας ἐξύγη βοῶν, κατὰ τὴν Περσικὴν ἔκφρασιν, τοῦτέστιν εἰς τοσούτον ἀριθμὸν κτημάτων διαμοιρασθέντων εἰς τοσούτους ἰδιώτας. Ἀπαντες οὗτοι ἦσαν ἀσυντελεῖς· ἀλλὰ καθεὶς ὤφειλε νὰ χορηγῇ ἓνα στρατιωτικὸν μὲ τ' ἀναγκαῖα εἰς αὐτὸν ἔξοδα 4,000 προαρίσθησαν εἰς τὴν ἐσωτερικὴν τῆς πατρίδος ὑπεράσπισιν· οἱ δὲ λοιποὶ εὐρίσκοντο πάντοτε διαθέσιμοι ἐν καιρῷ εὐθέτω δι' ἐκστρατείας, ἢ ἄλλας ἐπιχειρήσεις ἀπαιτούσας τὴν παρουσίαν των. Τοιοῦτοτρόπως εἶχεν ἀποκατασταθῆν ἢ Κανδαχάρ εἶδος ἀποικίας στρατιωτικῆς, μὴ συνεισφερούσης ποσᾶς εἰς τὴν φορολογίαν τοῦ κράτους, οὐδ' εἰς τὴν αὐξήσιν τῶν εἰσοδημάτων τοῦ βασιλικοῦ ταμείου. Τὸ δὲ Κασμίριον ἐκένονε κατ' ἔτος εἰς αὐτὸ 90 Λάκκια ρουπέλιον (900,000 λίτρας στερλίνας Ἀγγλικᾶς) τὸ Χεράτ £150,000, καὶ 30,000 καμήλους σίτον· τὸ Καβούλιον 3,000 Λάκκια, καὶ τὸ Πειχάβερ 4,000 (£34,000,000).

Ὁ υἱὸς καὶ διάδοχος του ἐβασίλευσεν ὑστερον αὐτοῦ χρόνους πολλούς, ἀλλὰ χωρὶς δόξαν καὶ ἐνέργειαν, οὐδ' ἰκανότητα πολιτικὴν κάμμιαν. Μὲ τὸν Ἱμοῦρ-Σάχ ἐξέλειψεν ἢ μαγικὴ δύναμις τῆς Δουρανικῆς δυναστείας, καὶ δὲν ἐπανωρθώθη ποτέ· ὁ Ἱμοῦρ ἀφῆκε τέκνα πολλὰ, τῶν ὁποίων αἱ ἀντιζηλίαι καὶ ἢ πρὸς ἀλλήλα ἀπέχθεια ἐπροξένησε τελευταίον τὴν ἐκνεύρισιν καὶ τὸν ἀφανισμόν τῆς πατρίδος των. Ἐπειδὴ ὅμως ἤθελε καταντῆσαι παραπολὺ διεξοδικὴ ἢ διήγησις τῶν λεπτομερῶν περιστασῶν τῆς πάλης καὶ τῶν πολυχρονίων συμβήσεων των, περιορίζομεθα μόνον εἰς τὰ ἐφεξῆς κυριότερα συμβεβηκότα.

Οἱ υἱοὶ τοῦ Ἱμοῦρ, ὁ Ζεμάν, ὁ Μαχμούτ, καὶ ὁ Σουδζά, ἐπέλαβον κατὰ διαδοχὴν τὸν πατρικὸν θρόνον, διακόμενοι ὁ εἰς παρὰ τοῦ ἄλλου. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς των, ὁ Ζεμάν, ὡς πρωτότοκος, τὸν διεδέχθη καὶ ἐτελεύτησεν εἰς τὸ 1807. Μετὰ τοῦτον ἀνηγορεύθη ὁ Σουδζά· ἀλλ' ὁ Μαχμούτ εἶχε φίλους πολλούς, καὶ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν φατριαστῶν καὶ ὀπαδῶν του εὐρίσκετο ὁ ἀγχινοστάτος καὶ περιβλεπτός Φετίκ-Χάν Βερεκζαῖς, βεζῖρης αὐτοῦ. Ὁ πολιτικὸς καὶ ἀριστοκράτης στρατηγὸς ἐκήρυξε πόλεμον εἰς τὸ 1809 κατὰ τοῦ Σάχ Σουδζά, ἀντιζήλου τοῦ κυρίου του. Ἡ μάχη συνεκροτήθη εἰς τοὺς κήπους τοῦ Νεμλέ, ἀναμέσον Καβούλ καὶ Πειχάβερ· ὁ μὲν Σουδζά, εὐρισκόμενος παρῶν, ὠδήγει 15,000 ἵππικὸν στρατεύματος· ὁ δὲ Φετίκ-Χάν εἶχε μόνον 2,000, καὶ κατεῖχε θέσιν ἀσύμφορον· μ' ὅλον τοῦτο, ἡ μάχη ἐστάθη ὀλέθριος διὰ τὸν ἀντίπαλόν του· ἠττηθεὶς συσταδόν, καὶ ἐγκαταλείψας τὸ πεδὸν τῆς μάχης εἰς τὸν εὐτυχεῖ ἀριστράτηγον τοῦ ἀδελφοῦ του, κατέφυγεν εἰς Χεΐβερ. Μεταξὺ τῶν πολλῶν λαφύρων τῶν εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Φετίκ ἀφασθέντων, εὐρέθη καὶ τὸ πῶμα τοῦ πρώτου ὑπουργοῦ Ἐκρέμ-Χάν, οἱ τιμαλφεῖς λίθοι, τὸ στέφος καὶ τὸ ταμίειον τοῦ νικηθέντος.

Οὕτω, διὰ τῆς ἀνδραγαθίας καὶ ἀξιοῦτος τοῦ Φετίκ-Χάν, ὁ Μαχμούτ ἀνηγορεύθη βασιλεὺς τῆς Ἀφγανιστάν. Ἐκτοτε ἀρχίζουσιν αἱ κακουχίαι τοῦ Σουδζά· ὁ ἴδιος τὰς ἐξιστόρησε· ἕκαστε νὰ ἐκδοθῶσι διὰ τοῦ τύπου εἰς Καλκούταν, προσαιτῶν κάποτε παρὰ τῶν Ἀγγλῶν, κάποτε παρὰ τοῦ πονηροῦ καὶ δολίου ἡγεμόνος τοῦ Λαχουρῶν Ρουγγέτ-Σίγγου, βοήθειαν. Πολλῶν ἐκαμὲν ἀποπειράς πρὸς ἀνάκτησιν τοῦ θρόνου του, ἀλλ' ἀνωφελῶς, μέχρις ὅτου, βοηθούμενος ἀπὸ τὰς περιστάσεις καὶ ἀπὸ τὴν ἐπιρροὴν καὶ τὰ ὄπλα ξένης δυνάμεις, τῆς ὁποίας κατέστη ἀπλοῦν μηχανικὸν ὄργανον, ἀνεβιβάσθη πρὸ τριῶν χρόνων εἰς τὴν βασιλείαν.

Μετὰ τὴν φυγὴν τοῦ Σουδζά εἰς τὰς Ἰνδικὰς ἐγκατῆσεις τῶν Ἀγγλῶν, καὶ μετὰ τὸν ἐνθρονισμόν τοῦ Μαχμούτ, ὁ Φετίκ-Χάν, πρωταίτιος καὶ ἐκτελεστής τῆς μεταβολῆς ταύτης, ἔλαβε βαθρὸν πρώτου ὑπουργοῦ, καὶ τὰς ἡνίας τοῦ κράτους εἰς τὰς χεῖρας του ἀπόλυτως. Ὅλοι αἱ τῆς Ἀφγανιστάν ἐπαρχίαι καθ' ὑπετάχθησαν ἀμέσως, παρεκτὸς τοῦ Κασμίριου, ὅπου ἐδιοικεῖ ἀκόμη ὁ Ἀτὰ Μοχαμέτ Χάν, ἀδελφὸς τοῦ εἰς τὴν μάχην τοῦ Νεμλέ πεσόντος ὑπουργοῦ, Ἐκρέμ-Χάν. Διὰ νὰ προσεπικτήσῃ τοιοῦτον πλούσιον καὶ λαμπρὸν τόπον, ὁ Φετίκ προσέτρεξεν εἰς τὴν ἐπικουρίαν τοῦ βασιλέως τοῦ Λαχουρίου. Ἀμφοτέρω λοιπὸν συναντηθέντες εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Ἰδάσπου, ἀποτελούσας τὰ ὄρια τῆς Ἀφγανιστάν καὶ Πενδζάκ*, ἐκλείσαν τὴν ἀκόλουθον συνθήκην·—

* Τὸ παλαιὸν βασίλειον τοῦ Πέφρου, τοποθετημένον ἐντὸς τῶν πέυτε κλάδων τοῦ Ἰνδοῦ, Ἰδάσπου, Ἀκασίνου, Ἰδρακίου, Ἰγασσεως, καὶ Βεσούρου.

1. Ὁ Ρουγγέτιος δὲν θέλει ἐναντιωθῆν ἐπὶ τὴν ἐλευθέραν διάβασιν τῶν στρατευμάτων τοῦ Μαχμουτ-Σάχ, διευθυνομένων πρὸς τὸν Κασμίριον.

2. Θέλει πρὸς τοῦτοις ἐπιχορηγήσει 10,000 στρατιώτας Σαϊκάς ἰδικούς του ἐπὶ τίτλῳ ἐπικουρικοῦ στρατοῦ.

3. Μετὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ Κασμρίου, ὁ Σάχ Μαχμουτ θέλει πληρώσει πρὸς τὸν Ρουγγέτιον 9 Λάκκια ρουπέλιων ἀποζημιώσιν.

Ἡ συνέντευξις τῶν δύο περιβλέπτων τούτων ὑποκειμένων ἐγένετο κατὰ τὸ 1811, καὶ εἶναι ἀξισημίως διότι ἔκτοτε ἔλαβεν ἀρχὴν ἡ ἐπιρροή τοῦ Ρουγγέτ Σίγγου εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς Ἀφγανιστάν. Ὁ Φετικ Χάν εὐρίσκειτο εἰς τὴν διαπραγματεύσιν ταύτην, περικυκλωμένος ἀπὸ 18 ἀδελφούς του, οἵτινες περιέμενον τὸ νεῦμά του διὰ νὰ ἐφορμήσωσιν εἰς τὸν μονάρχην τοῦ Λαχωρίου καὶ νὰ τὸν φονεύσωσι, διὰ νὰ σφετερισθῶσιν ὕστερον τὰς ἡγεμονίας του· ἀλλ' ὁ γενναῖος Χάν, ἀποδοκιμάσας πᾶσαν προδοσίαν καὶ πᾶν δόλιον κατὰ τοῦ ἡγεμόνος κίνημα, ἀπέβρισε μὲ ἀγανάκτησιν τὴν πρότασιν τῶν ἀδελφῶν του.

Ἡ κατάκτησις τοῦ Κασμρίου ἐτελέσθη εὐκολώτερον καὶ δραστηριώτερον ἄφ' ὅσον ἠλπίζε. Μετ' ὀλίγων ἡμερῶν πολιορκίαν, ὁ ὑπαρχος, Ἀτά Χάν, παρέδωκε τὴν πρωτεύουσαν πόλιν εἰς τὸν Φετικ, πρὶν ἢ τὰ ἐπιχειρηματικά τοῦ Ρουγγετίου στρατεύματα λάβωσι καιρὸν νὰ προφθάσωσιν. Μὴ οὔσης δὲ πλέον τῆς παρουσίας τῶν ἀναγκαιῶν, ὡπισθοδρόμησαν, ἐπανερχόμενα εἰς Λαχωρίαν, καὶ φέροντα τὸ πρὸς τὸν Ρουγγέτιον ἐκ μέρους τοῦ Φετικ-Χάν μῆνυμα, ὅτι, "ἐπειδὴ τὸ παρ' αὐτοῦ ὑποσχεθὲν στρατεύμα δὲν συνέδραμε μεθόλιως εἰς τὴν ἄλωσιν τοῦ Κασμρίου, ὁ τῆς Ἀφγανιστάν βασιλεὺς θεωρεῖ ἑαυτὸν νομίμως ἀπληλαγμένον τῆς ὑποχρέωσις τοῦ νὰ μετρήσῃ τὴν χρηματικὴν ποσότητα, καὶ τοὶ ἐγγράφως καὶ ἐπισήμως καθομολογηθεῖσαν καὶ προῦποσχεθεῖσαν." Εἰς αὐτὸ τῆς ἀσυνειδήσιας τὸ ἔργον ὁ Ρουγγέτιος Σίγγος ἀπάντησεν ἐντόνως καὶ ἐκφραστικῶς, οἰκειοποιούμενος τοῦ Ἑσπερίου, πόλεως ὠχυρωμένης ἀξιολόγου, καὶ τοποθετημένης ἐπὶ τῶν βορειῶν μεθωρίων τοῦ Πενδξάπ. Μετ' αὐτὴν ἄλωσιν ταύτην κατέστη κύριος τῆς εἰσόδου τῆς Πειχάβερ, καὶ ἄλλων πολλῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ἀφγανιστάν. Ὁ Φετικ-Χάν, μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Δόστ Μοχαμέτ Χάν, ἐδράμεν ἀμέσως πρὸς βοήθειαν τῆς πόλεως. Μάχης γενομένης ὑπὸ τοῖς προμαχώνας αὐτῆς, τὸ πυροβολικὸν τῶν Σαϊκῶν εἶχεν ἤδη πέσειν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Δόστ-Μοχαμέτου, ὅταν ἡ εἶδησις τοῦ θανάτου τοῦ ἀδελφοῦ του, διαδοθεῖσα ψευδῶς ἐν μέσω τοῦ Ἀφγανικοῦ στρατοῦ, ἐπέφερον ἀποτόμως τὴν διάλυσιν καὶ τὸν διασκορπισμὸν του, καταστήσασα τὸν Ρουγγέτιον νικητὴν καὶ παντοειδῶν κάτοχον τοῦ Ἑσπερίου.

Ὁ δὲ Φετικ-Χάν, ἐπιστρέψας εἰς τὸ Κασμίριον, κατέκοψε τὰ Περσικὰ στρατεύματα, τὰ ὁποῖα ὑπὸ τὸν πρίγκιπα Κασάν Ἀλῆν Μιρζᾶν, ἤλθον νὰ πολιορκήσωσι

τὴν πόλιν Χεράτ. Τοσαῦται λαμπρὰ ἐπιχειρήσεις, ἐνωμένοι μὲ τὰς ἀρετὰς καὶ τὴν εὐφυίαν τοῦ ἀνδρὸς, ἐμελλον τέλος πάντων νὰ προκαλέσωσιν αἰσθήματα φθόνου καὶ ζηλοτυπίας ἀπὸ μέρους τῶν ἑχθρῶν του. Ἡ δὲ ἐτεκταίνοντο ἐν ἀποκρύφῳ ραδιουργίαι. Μεταξὺ τῶν τεκταινόντων αὐτὰς, καὶ τῶν τρεφόντων κατ' αὐτοῦ μῖσος καὶ ἀπέχθειαν ἀσπονδον, ἦτο καὶ ὁ βασιλόπαις, σήμερον Καμριὰν Μιρζᾶς ὀνομαζόμενος, ἡγεμὼν τοῦ Χερατίου. Ἐπειδὴ ἡ κυβέρνησις ἔδωκε τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ἀφγανιστάν ἐνεπιστεύθη εἰς τοὺς αὐταδέλφους τοῦ Φετικ-Χάν, ὁ Καμριὰν λαβὼν ἀφορμὴν ἔπεισε τὸν μωρόπιστον καὶ ἄφρονά πατέρα του, ὅτι πρὸ πολλοῦ ἐζήτηί ἀρμοδίαν περίστασιν ὁ Φετικ νὰ σφετερισθῇ τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν. Χωρὶς λοιπὸν ἄλλων ἀποδείξεων οὐδ' ἐξετάσεως κάμμιᾶς, ἀλλ' ἀπλόως στηριζόμενος εἰς τὰς συκοφαντίας τοῦ υἱοῦ του καὶ εἰς τὰς ἰδικὰς του ὑποψίας, ὁ Μαχμουτ-Σάχ ἀπεράσισε τὸν θάνατον τοῦ πρώτου ὑπουργοῦ του. Ὁ ταλαίπωρος Φετικ ἐτυφλώθη κατὰ συνέπειαν εἰς Χεράτ τὸ 1818 ἔτος. Μαθόντες τὸ σκληρὸν τοῦτο συμβάν οἱ ἀδελφοί του, πλήρεις ἀγανακτήσεως καὶ καταρώμενοι τὴν ἀχαριστίαν τοῦ βαρβάρου, ἀνήγειραν δημοθυμαδὸν τὴν σημαίαν τῆς ἀντάρσεως, κατὰ πρῶτον μὲν ἐπὶ τῇ προφάσει νὰ ἀνυψώσωσιν ἄλλον ἄλλης πατριᾶς πρίγκιπα ὕστερον δὲ ἀφήσαντες τὴν προσωπίδα, διεκηρύχθησαν ἀνεξάρτητοι εἰς τὰς ἐπαρχίας τῶν ὁ δὲ τύραννος Μαχμουτ, μὴ κατέγων ἰσχυρὰ μέσα χειρώσεως, καὶ ἀδυνατῶν νὰ καταστῆλῃ τοιοῦτον γενικὸν στασιαστικὸν κίνημα, ἔστυρεν ἐμπροσθέν του σιδηροδέσιον τὸν Φετικ-Χάν, ἔχοντ' ἀκόμη καταιματωμένους τῶν ὀφθαλμῶν του τὰς κόγχας. Ἀφοῦ φοβερῶς τὸν ἐπέπληξε διὰ τὴν προδοσίαν τῶν ἀδελφῶν του, διέταξεν αὐτὸν νὰ παρακινήσῃ τοὺς στρατιώτας ν' ἀναγνώρισωσι τὸ χρέος τῶν, καὶ νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς ὑποταγὴν, μόνος ὢν εἰς τὸν ὁποῖον οἱ ἀντάρται ἡμπόρουν ἔτι νὰ δώσωσιν ἀκράσιν. "Ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξωρηγμένους," ἀπεκρίθη ὁ εὐγενὴς Χάν, "καὶ ἀφιερωθεὶς ὅλως διόλου εἰς θρησκευτικὰ καθήκοντα, δὲν ἐπιθυμῶ πλέον νὰ συμμεθέλω εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ κόσμου τούτου, τὸν ὁποῖον ἀπηρνήθη." Ὁ Σάχ, παροξυνθεὶς εἰς ἄκρον, ἔνευσεν. ὁ δὲ ἀνὴρ, εἰς τὴν ἀγχινοῖαν καὶ γενναϊότητα τοῦ ὁποῖου ἐχρεώσεται τὸν θρόνον, κατεκερματίσθη πάραυτα ὑπὸ ποταπῶν αὐλικῶν, οἵτινες μὲ ὠμότητα ἀνηλεῆ παρέτεινον τὰς ἀλγηδόνας τῆς βασάνου, τέμνοντες ἕκαστον μέλος ἀπὸ τὰς ἀρθρώσεις του, χωρὶς νὰ ἐξέλθῃ οὐδὲ φωνή οὐδ' οἰμωγὴ κάμμιᾶ ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ τάλανος γηραιοῦ, ὅστις προσέφερεν αὐτοθιλήτως τὰς κλειδώσεις τοῦ σώματός του εἰς τὴν ἀκὴν τῆς μαχαίρας. Ἐπέβησε δὲ εἰς ὅλα τὰ ἀποκεχωρισμένα μέλη του καὶ τότε μόνον ἔπαυσε νὰ πνέῃ ὅτε ἀπέτεμον τὴν φάλακράν κεφαλῆν του.

Ὁ Μαχμουτ Σάχ ἀπίθανε κατὰ τὸ 1829, ἀφοῦ ματαίως καὶ πολυτρόπως ἐπροσπάθησε νὰ ἀνακτήσῃ τὴν τῶσον ἀφρόνως ἀπολεσθεῖσαν εὐρύχωρον ἐξουσίαν

του. Ὁ δὲ υἱὸς του Καμριὰν Μιρζᾶς, ἡγεμὼν ἀδρανῆς καὶ κεχαλαρωμένος, διοικεὶ σήμερον τὸ Χεράτ, τὴν μόνην μείνασαν εἰς αὐτὸν κληρονομίαν ἀπὸ τὰ εὐμεγέθη κράτη τῶν προπατόρων του.

Ὁ δὲ Δόστ Μοχαμέτ Χάν, ἀνεγείρας τὸ Καβούλ εἰς βασιλείαν, ἐκυβέρνα ἀπολύτως καὶ ὡς αὐτεξούσιος ἡγεμὼν ἕως τῆς ἐσχάτης εἰσβολῆς τῶν Ἀγγλο-Ἰνδικῶν στρατευμάτων, τὰ ὁποῖα, καταδιώξαντα αὐτὸν ὡς πολέμιον τῆς Ἀγγλικῆς πολιτικῆς, ἀποκατέστησαν τὸν πολλὰ ἔτη ἐξωρισμένον, καὶ τῆς Ἀγγλίας ὑπότροφον ζήσαντα, Σάχ Σουδζᾶν.

ὑπὸ τὴν Ἀγγλικὴν κηδεμονίαν διαιωόμενα τὰ μέρη ταῦτα τῆς παμμεγέθους Ἀσιατικῆς ἡπείρου. Ἐδῶν εἰρηνοποιήθη, καὶ ἱσως ἀπαλλαγθῆ διαπαντὸς τὸν συνεχῶν περισπωμάτων, τῶν προερχομένων ἐκ τῆς φιλαρχίας τῶν τυραννικῶν φυλάρχων, οἵτινες ἐμπόδιζον τὴν εὐπορίαν τοῦ τόπου, τὴν ἀνάπτυξιν τῶν γενικῶν πηγῶν καὶ βιομηχανικῶν δυνάμεων, ἀπὸ τὰς ὁποίας πᾶς λαὸς ἔχει νὰ περιμένῃ τὴν ὑλικὴν καὶ ἠθικὴν του βελτιώσιν.

Η ΑΠΟΛΥΣΙΣ ΤΩΝ ΜΑΝΙΑΚΩΝ.

Ἡ Βικέτρα (Bicêtre) εἶναι φρενοκομεῖον ἐν Παρισίαις· ὁ δὲ Πίνελ, ὁ πρωταγωνιστὴς εἰς τὸ ἐπίσημον κατόρθωμα τῆς φιλανθρωπίας, ἦτον ἱατρὸς ἀριστος.

Ὁ ΠΙΝΕΛ εἶχε πολλάκις ζητήσιν ἄδειαν παρὰ τῆς Γαλλικῆς κυβερνήσεως νὰ λύσῃ τοὺς μανιακούς τῆς Βικέτρας, ἀλλὰ πάντοτε εἰς μάτην· πρὸς τὰ τέλη ὅμως τοῦ 1792 ὑπήγγεν ὁ ἴδιος εἰς τὰς ἀρχάς, καὶ μετὰ πολλῆς προθυμίας καὶ ζήλου ἐξέβηκε τὴν τρωατὴν ἀτοπίαν τοῦ ἐν ἰσχυρῷ συστήματός, καὶ παρεκάλεσε νὰ καταργηθῆ. Ἐν ἀπὸ τὰ μέλη τοῦ δημοαρχείου, ὁ Κούδων, ἐνέδωκεν εἰς τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ Πίνελ, καὶ ἐσυμφώνησε νὰ ὑπάγῃ πρὸς ἐπίσκεψιν εἰς τὴν Βικέτραν. Φθάσας ἐκεῖ, ἐπρότεινε ἐρωτήσεις τινὰς εἰς τοὺς σιδηροδεσμίους· ἀλλὰ τὸ ὑβριστικὸν τοῦ τρόπου τῶν, αἱ ἄχραιοι κραυγαί, καὶ ἡ κλαγγὴ τῶν ἀλύσεων εἰς τὰ ῥυπαρὰ καὶ ὑγρὰ ταμεία τῶν, διήγειραν ἐν αὐτῷ φρίκην ὅθεν, "Κάμε ὡς ἀγαπᾶς," εἶπεν εἰς τὸν ἱατρὸν· "ἀλλὰ φοβοῦμαι ὅτι θέλεις γένει θυμὰ τῶν." Ὁ Πίνελ ἤρχισε πάραυτα τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ πρὸ πολλοῦ κοθουμένου. Ἦσαν δὲ ὡς πενήτηκοντα περὶ ὧν ἐστοχάζετο ὅτι ἠδύναντο ἀκινδύνως νὰ λυθῶσι, καὶ ἤρχισεν εὐθύς ἄφαιρέσῃ τὰς ἀλύσεις δώδεκα ἐκ τούτων, ἀφοῦ ἔλαβε τὴν μόνην ταύτην προφύλαξιν, νὰ προετοιμάσῃ ἰσάριθμα δυνατὰ ἐσωκάρδια, μὲ μακρὰς χειρίδας, αἵτινες ἡμπόρουν νὰ δεθῶσιν ἐπισθεν ἐπὶ τῶν νώτων, χρεῖας τυχοσύνης.

Ὁ πρῶτος, ἐφ' οὗ ἐμελλε νὰ κάμῃ τὴν δοκιμὴν, ἦτον Ἀγγλος πλοίαρχος, τὴν ἱστορίαν τοῦ ὁποῖου οὐδεὶς ἐγνώριζεν, ἐπειδὴ τεσσαράκοντα ἐνιαυτοὺς ἦτον ἤδη ἀλυσιδεμένος. Ἐλογίζετο δὲ εἰς τῶν ἀγριωτάτων· οἱ φύλακες ἐπλησίαζον εἰς αὐτὸν μετὰ προσοχῆς, ἐπειδὴ κατὰ τινα παροξυσμὸν μανίας κτυπήσας ἕνα μὲ τὴν

χειροπέδην του, ἀφήκεν αὐτὸν εἰς τὸν τόπον. Ἦτο δὲ καὶ ἀλυσιδεμένος ἀστροπότερα τῶν ἐπιλοιπῶν. Ὁ Πίνελ ἐμβῆκεν εἰς τὸ ταμεῖόν του μόνος, καὶ ἀταράχως εἶπε πρὸς αὐτὸν, "Πλοίαρχε, θέλω διατάξαι νὰ σοῦ ἀφαιρίσωσι τὰς ἀλύσεις, καὶ σὲ δώσωι τὸ ἐλεύθερον νὰ περιπατῆς εἰς τὴν αὐλὴν, ἂν μὲ ὑποσχεθῆς ὅτι θέλεις διάγει καλῶς, χωρὶς νὰ βλάπτῃς κἀνένα." "Ναί, σὲ τὸ ὑπόσχομαι," εἶπεν ὁ μανιακός· "ἀλλὰ μὲ περιγελάς, σὺ εἶς ὅλοι μὲ φοβεῖσθε παραπολύ." "Ἔγω εἶς ὑπηρέτας," ἀπεκρίθη ὁ Πίνελ, "προθύμους νὰ ἐκτελέσωσι τὰς διαταγὰς μου, χρεῖας τυχοσύνης. Πίστευσέ με λοιπὸν, ἐπὶ τῷ λόγῳ μου, ὅτι θέλω σὲ χαρίσει τὴν ἐλευθερίαν σου, ἂν φορέσῃς τὸ ἐσωκάρδιον τοῦτο."

Ὁ μανιακός ὑπέκλινεν εὐχαρίστως, χωρὶς νὰ εἴπῃ λόγον· αἱ ἀλύσεις αὐτοῦ ἀφηρεῖσθαι, καὶ οἱ φύλακες ἀπεσύρθησαν, ἀνευγμένην ἀφήσαντες τὴν θύραν τοῦ ταμείου. Ἀνυψώθη δὲ πολλάκις ἀπὸ τὴν ἔδραν του, ἀλλ' ἔπεσε πάλιν ἐπ' αὐτῆς, διότι τόσον πολὺν χρόνον ἐκάθητο, ὥστε δὲν ἠμπόρει πλέον νὰ μεταχειρισθῇ τοὺς πόδας· εἰς ἕν τεταρτημόριον τῆς ὥρας ἐπέτυχεν νὰ βασταχθῆ ἐν ἰσορροπία, καὶ μὲ κλονούμενα βήματα ἐπλησίασεν εἰς τὴν θύραν τοῦ σκοτεινοῦ ταμείου του. Ἐὐπρόσθην βλέμμα ἐβρίσκειν εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ μετ' ἐνθουσιασμοῦ ἐξεφώνησε, "Πόσον ὠραίος!" Κατὰ τὸ ἐπιλοιπον τῆς ἡμέρας ἐκινεῖτο ἀδιακόπως, ἀναβαίνων καὶ καταβαίνων τὴν κλίμακα, καὶ προφέρων συντόμους φράσεις, ἀγαλλιᾶσεως δηλωτικὰς. Ἐὐσπύρας ἐπανήλθεν αὐτοπροαιρέτως εἰς τὸ ταμεῖόν του, ὅπου κλίνη καλητέρα τῆς συνήθους εἶχε προετοιμασθῆ, ἐκοιμήθη δὲ ἡσύχως. Εἰς τὸ διάστημα τῶν ἐφεξῆς δύο ἐτῶν, τὰ ὁποῖα διήγαγεν εἰς τὴν Βικέτραν, δὲν ὑπέφερεν ὑποτροπὴν τινα τῶν προτέρων παροξυσμῶν του, ἀλλὰ μάλιστα καὶ κατέστη ἀφέλιμος. ἐνεργῶν εἰδὸς τι ἐξουσίας ἐπὶ τῶν φρενοβλαβῶν, τοὺς ὁποῖους ἐκυβέρνα κατὰ τὸ ἴδιον αὐτοῦ σύστημα.

Ἐπομένως ἐδοκίμασεν ὁ Πίνελ στρατιώτην Γάλλον, ὅστις ἐκ μεθύσου κατήνησε μανιακός· διότι, ἀφοῦ τὸ ποτὸν ἔκαμνεν αὐτὸν παράφορον, ἐγένετο ἐριστικὸς καὶ βίαιος, καὶ τόσω μᾶλλον ἐπικίνδυνος, καθόσον εἶχε μεγάλην σωματικὴν δύναμιν. Πολλάκις δὲ παρεκτρέπόμενος εἰς τοιαύτας ὑπερβολὰς, εἶχεν ἀποβληθῆ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, καὶ μετ' ὀλίγων ἡσώτευσε τὰ ὀλίγα του χρήματα. Ἡ καταισχύνῃ καὶ ἡ ταλαιπωρία τόσον ἐξηχρεώσαν αὐτὸν, ὥστε ἀπώλεσε τὰς φρένας· εἰς δὲ τοὺς παροξυσμούς του, ἐνόμιζεν ἑαυτὸν στρατηγόν, καὶ ἐμάχετο κατὰ τῶν ὅσοι δὲν ἀνεγνώριζον τὴν ἀξίαν του. Μετὰ ἕνα τῶν μανιωδῶν τούτων ἀγώνων, ἐφέρθη εἰς τὴν Βικέτραν, τὰ μέγιστα ἠρεσιμμένος. Δέκα ἐνιαυτοὺς ἦτον ἤδη ἀλυσιδετος, καὶ μετὰ προφυλάξεως μεγαλητέρας τῆς συνήθους, διότι πολλάκις εἶχε συντρίψει τὰς ἀλύσεις μόνον μὲ τὰς χεῖράς του. Μίαν φοράν λυθεὶς, σφοδρῶς ἠπείλησεν ὀκτὼ φύλακας νὰ μὴν εἰσέλθωσιν εἰς τὸ ταμεῖόν του ἐκτός ἂν ἔθελον περᾶσειν ὑπὸ τὰ ἑαυτοῦ σκέλη, καὶ τρῶντι

ηνάγκασεν ἅπαντας νά ὑπακούσωσι τὴν ἀλλόκοτον ταύτην διαταγήν. Ὁ Πίνελ ἐκ προτέρων ἐπισκέψων ἐγνώριζεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶχε φύσει καλὴν προαίρεσιν, ἀλλὰ σφοδρῶς ἠρεθισμένην, καὶ τὸν ἠρεθισμὸν τοῦτον ἢ σκληρὰ μεταχειρίσας δὲν ἀφῆκε ποτε νά μετριάσῃ δθεν εἶχεν ὑποσχέσθῃ νά βελτιώσῃ τὴν κατάστασιν του, καὶ μόνον ἢ ὑπόσχασαι αὐτῇ ἔκαμε τὸν δυστυχῆ γαληνιώτερον. Ἦρα δ' ἀνήγγειλε πρὸς αὐτὸν ὅτι ἐμελλε νά ἐκβῇ πλέον ἀπὸ τὰς ἀλύσεις· καὶ πρὸς ἀπόδειξιν ὅτι τὸν ἐνεπιστεύετο καὶ τὸν ἔκριεν ἄξιον καλητέρας διαγωγῆς, συμπάρελαβεν αὐτὸν βοηθῶν ἐνῷ κατεγίνετο εἰς τὸ λύειν τοὺς μὴ ἔχοντας λογικὸν ὡς αὐτὸς, καὶ ὑποσχέθη, ἂν διῆγε φρονίμως, νά τὸν λάβῃ εἰς τὴν ἰδίαν του ὑπηρεσίαν. Ἡ μεταβολὴ ἦτον αἰφνιδία καὶ ἀντελής. Μόλις ἀπελύθη, κ' ἔγινεν ὑποχρεωτικὸς καὶ ἐπιμελέστατος, ἀκολουθῶν μὲ τὸν ὀφθαλμὸν πᾶν κίνημα τοῦ Πίνελ, καὶ ἐκτελὼν τὰς διαταγὰς αὐτοῦ μὲ ἴσσην ἐπιτηδεσιότητα καὶ προσομίαν ὠμιλοῦσε μὲ εὐμενείαν καὶ μὲ λόγον πρὸς τοὺς ἄλλους πάζοντας, καὶ κατ' ἄλλου τὸν διάστημα τῆς ἐπιλοίου ζωῆς του, ἦτον ὅπως ἀφωτισμένος εἰς τὸν εὐεργέτην του. «Ποτὲ δὲν δύναμαι ν' ἀκούσω χωρὶς συγκίνησιν,» (λέγει ὁ υἱὸς τοῦ κυρίου Πίνελ, ἐκ τῶν ἀπομνημονευμάτων τοῦ ὁποίου ἐραυζόμεθα ταῦτα,) «τὸ ὄνομα τοῦ ἀνθρώπου τούτου, ὅστις ὀλίγα ἔτη μετὰ τὸ εἰρημένον συμβᾶν συνεμερίζετο μετ' ἐμοῦ τὰ παιγνία τῆς νεαρᾶς ἡλικίας, καὶ πρὸς ὃν πάντοτε θῆλυ τρέφειν ἐλλικρινῆ ἀγάπην.»

Εἰς τὸ προσεχὲς ταμιεῖον συγκαταῖκου τρεῖς Προσσοσι στρατιῶται, πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἀλυσιδεμένοι, ἀλλ' οὐδὲς ἐγένεσκε διατί. «Ἐν γένει ἦσαν ἀτάραχοι καὶ ἀβλαβεῖς, τότε μόνον ἐμψυχαύμενοι, ὅποτε συνδιέλογοντο εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν γλῶσσαν, ἦτις ἦσαν ἀκατανόητος εἰς τοὺς περιστάτας. Ὁ μόνος πάθος αὐτῶν καὶ παραμυθία ἦτο νά συγκατοικῶσιν. Ὅτε εἶδον τὰς πρὸς ἀπέλιψιν αὐτῶν ἐτοιμασίας, ἐτρόμαξαν, νομίσαντες ὅτι σκοπὸν εἶχον οἱ φύλακες νά ἐπιβάλωσι νέας τιμωρίας· διὸ καὶ βιαίως ἐναντιοῦντο ἐνῷ ἀφήρουν τὰς ἀλύσεις των. Ἀπολυθέντες, δὲν ἤθελον νά ἐξέλθωσι τῆς φυλακῆς, καὶ διέμενον εἰς τοὺς συνηθεῖς τόπους των. Ἐἴτε ἡ λύπη, εἴτε ἡ παραπροσύνη, εἶχε καταστήσει αὐτοὺς ἀδιαφόρους εἰς τὴν ἐλευθερίαν.

Εἰς διάστημα ὀλίγων ἡμερῶν, ἔλυσε δὲ Πίνελ πενήτην καὶ τρεῖς μανιακοὺς μεταξὺ αὐτῶν ἦσαν πάσης τάξεως καὶ πάσης χώρας ὑποκείμενα, — ἐργάται, ἔμποροι, στρατιῶται, νομικοί, κλπ. Ἡ ἐκβίασις ὑπερέβη τὰς ἐλπίδας του. Ἡσυχία καὶ ἁρμονία διεδέχθησαν τὸν θόρυβον καὶ τὴν ἀταξίαν, καὶ δλόκληρος ἐν γένει ἡ διοίκησις τοῦ φρενοκομείου ἐνηργεῖτο ἕκτοτε μετὰ ταύτης τάξεως καὶ εὐμενείας, ὅστε καὶ οἱ ἀγριώτατοι τῶν μανιακῶν ἐγιναν μᾶλλον εὐάγωγοι. Φιλάνθρωποι ἰατροὶ εἰς πᾶν μέρος τοῦ πολιτισμένου κόσμου, ταχύτερον ἢ βραδύτερον, ἀνευφήμεσαν τὴν πρᾶξιν ταύτην τοῦ Πίνελ, καὶ χιλιάδες καρημαλημένων καὶ δεινοκαθούτων φρενοβλαβῶν ἔλαβον κατὰ συνέπειαν αὐτῆς συμπαροῖαν καὶ περίθαλψιν.

ΠΕΡΙ ΓΕΝΕΣΕΩΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΔΟΥ ΤΩΝ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ.

Ὅτε τὸ 395 μ. Χρ. ἔτος ὁ Ἀλάριχος ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἤδη Χριστιανῶν Γότθων κατέσκαψε τὸν μυστικὸν σηκὸν τῆς Δῆμητρος εἰς Ἐλευσίνα καὶ τὸν μεγαλοπρεπῆ τοῦ Διὸς ναὸν εἰς Ὀλυμπίαν, τὸ δὲ 476 ἔτος ὁ Ὀδοάχος, ἐκθρονίνας τὸν τελευταῖον τῆς Ῥώμης αὐτοκράτορα, Ῥωμύλον τὸν Αὐγούστουλον, ἐκάθισεν αὐτὸς ἐπὶ τοῦ θρόνου ἐκείνου· τότε ἐτελειώσαν ἡ λαμπρὰ ἐκείνη τῆς ἱστορίας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἐποχῆ, ἡ περιλαμβάνουσα τὰς ἀρχάς, τὴν ἀκμὴν, καὶ τὴν πτώσιν τοῦ τε Ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ ἔθνους, ἦντινα κατ' ἐσχάτην ὀνομάζομεν ἀρχαῖα ἱστορία. Βαθὺ σκότος ἀμαθείας καὶ βαρβαρότητος περιεκάλυψε πάλιν τὴν Εὐρώπην. Ἡ μὲν Λατινικὴ γλῶσσα, ἥς τινος ἡ διαφθορὰ πρὸ αἰώνων ἤδη εἶχεν ἀρχίσαι, διαφθαρεῖσα παντελῶς διὰ τῆς ἐπιμαζίας τῶν βαρβαρῶν, μετεβλήθη εἰς τὴν Ἱταλικὴν καὶ εἰς ἄλλας Ῥωμαϊζούσας διαλέκτους (τὴν Ἰβηρικὴν, Δυσιτανῆν, Γαλλικὴν)· ἐμεινεν ὅμως ἐν χρήσει εἰς τὴν Δυτικὴν ἐκκλησίαν, εἰς τὰ συγγράματα τῶν λογίων, εἰς τὴν νομοθεσίαν καὶ εἰς πᾶσας τὰς δημοσίας πράξεις τῆς δυτικῆς, μεσαιῆς, καὶ βορείου Εὐρώπης. Παρομοία δὲ ἐγένετο καὶ τῆς Ἑλληνικῆς φωνῆς ἡ ἐίμαρμένη, ἡ δὲ διαφθορὰ αὐτῆς ἦτο μικροτέρα. Ἀλλὰ πᾶσα ἡ τότε φιλολογία καὶ πολυμάθεια, τὸσον ἐν τῇ Ἑλλάδι, ὅσον καὶ ἐν ταῖς Ῥωμαϊκαῖς χώραις, περιωρίζετο εἰς ἀτελῆ καὶ ἀθλίαν τῆς παλαιᾶς διαλέκτου γνώσιν· περὶ δὲ τῆς ἱστορίας, φιλοσοφίας, καὶ ἀρχαιολογίας τῶν παλαιῶν μὴ εἰς τὰς κεφαλὰς τῶν λογίων ὑπῆρχον ἀσαφεῖς τινὲς καὶ ἀμυδραὶ ἰδέαι.

Μετὰ δὲ τὴν τῶν ἐπιστημῶν καλουμένην ἀναγέννησιν, ἦτις ἤρξατο μὲν εἰς τὴν Ἱταλίαν, ἀφελήθη δὲ καὶ προήχθη οὐκ ὀλίγον διὰ τῆς μετὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ Βυζαντίου (29 Μαΐου 1453) ἐκεῖσε ἀφίξεως πολλῶν Ἑλλήνων γραμματικῶν, ἢ Εὐρωπαῖ, διψῶσα μαθήσεως, καὶ ὡσὼν γοητευθεῖσα ὑπὸ τῶν νεοφανῶν εἰς αὐτὴν θησαυρῶν τῆς παλαιᾶς ποιήσεως, ἱστορίας, φιλοσοφίας, καὶ λοιπῶν ἐπιστημῶν, προῶδευσε γιγαντιαίως βήμασιν εἰς τὴν σπουδῆν καὶ γνώσιν τῶν δύο γλωσσῶν καὶ τῶν ἐν αὐταῖς συγγραμμάτων. Οἱ φιλόλογοι, οὐκέτι ἀρκούμενοι εἰς μόνην τὴν λεξικὴν καὶ γραμματικὴν ἐξήγησιν τῶν συγγραμμάτων, ἐσπούδαζον νά ἐμβαθύνωσι καὶ εἰς τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα πράγματα, καὶ νά κατανοῶσιν αὐτά. Ἄπαντῶντες δ' εἰς τὰ βιβλία τῶν παλαιῶν καὶ ἰδεῶν καὶ εἶδη καὶ πράγματα πάντῃ διαφέροντα τῶν παρ' αὐταῖς καθεστώτων, καὶ βλέποντες διὰ πρὸς κατάληψιν αὐτῶν δὲν ἐπήρουν αἰ κατὰ μέρος ἐξηγήσεις καὶ διασαφήσεις, ὅσας εὕρισκον εἰς τοὺς σχολιαστάς καὶ λεξικογράφους ἢ εἰς ἄλλους συγγραφεῖς, ἐτρέπησαν ἐπὶ ἐκτενεστέρας ἐξιστορήσεις καὶ διατριβὰς περὶ ἐκάστων τῶν τῆς ἀρχαιολογικῆς περιργείας καὶ ἐρέυνης ἀντικειμένων. Συνέλεγον δηλαδὴ, πολλακίς

μετ' ἀμιμῆτου ἐπιμονῆς καὶ ἀξιοθαυμάστου πολυμαθείας, περὶ τινος ἀντικειμένου, φερ' εἰπεῖν περὶ τοῦ ὀπλισμοῦ τῶν παλαιῶν, ἢ περὶ τῶν ἐορτῶν καὶ πανηγύρεων, ἢ τὴν εἰς τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς εὐρισκομένην ἕλην, καὶ συνέταττον αὐτὴν ὀπωσῶν συστηματικῶς εἰς μίαν συνοπτικὴν πραγματείαν, πρὸς εὐκολίαν τῶν τε διδασκόντων καὶ τῶν διδασκόμενων. Πλὴν καὶ πλείότεραι αὐταὶ ἐρευναὶ καὶ διατριβαὶ, ἔσον πολυμαθεῖς καὶ ἂν ὡσι, κατὰ μέγα μέρος εἶναι ἄκριτοι καὶ ἄκαρποι, διότι οἱ συντάκται αὐτῶν πολλακίς ἐξελάβανον τὸν φλοῖον ἀντὶ τοῦ καρποῦ, περιοριζόμενοι εἰς ἀνίχνυσιν ἐξωτερικῶν καὶ ἐπουσιωδῶν πραγμάτων, καὶ καταναλίσκοντες καιρὸν καὶ κόπους εἰς ἐρέυνας ὀλίγου ἀξίας, φερ' εἰπεῖν, περὶ τῶν ὑποδημάτων, τῶν δακτυλίων, τῶν περονῶν, καὶ τῆς λοιπῆς ἐνδυμασίας τῶν παλαιῶν· ἐν ᾧ ὀλίγοι μόνον τῶν ἐξοχωτέρων φιλολόγων κατεγίνοντο εἰς οὐσιωδέστερα ἀντικείμενα, ὅσον τὴν νομοθεσίαν, τὴν δικαιοδοσίαν, τὴν οἰκονομικὴν διοίκησιν, ὡνπερ ἡ γνώσις ἀσυνκρίτως πλειότερον συντείνει καὶ συνεισφέρει πρὸς ὄψαν καὶ τελείαν τοῦ ἀληθινοῦ πνεύματος τῶν ἀρχαίων ἐθνῶν κατάληψιν. Ἐξ ὧν δ' ἐκείνων τῶν μεμονωμένων κόπων, καὶ τῶν πολυμερῶν καὶ πολυσχιδῶν ἐρευνῶν ἐγεννήθη τέλος πάντων, ἰδίως περὶ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος καὶ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἐνεσταύτος αἰῶνος, διὰ τοῦ Γάλλου Βαρδαλεμῆ, τῶν Γερμανῶν Οὐολφίου, Βοικίου, καὶ ἄλλων, συστηματικώτερα καὶ πλέον εὐμέθοδος ἐπιστήμη τῶν πολιτικῶν ἀρχαιοτήτων. — Καὶ ταῦτα μὲν ἐν συνόψει περὶ γενέσεως καὶ προόδου τῶν φιλολογικῶν τε καὶ ἀρχαιολογικῶν σπουδῶν.

[Ἐκ τῆς Ἀρχαιολογίας τῶν Γερμῶν τοῦ Α. Ῥοσσίου, ἐκδόσεως ἐν Ἀθήναις, 1811.]

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΟΡΘΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ,

Ἦτοι ὁ Ἱερεμίας Φλάτ, καὶ οἱ τρεῖς Συμβουhoὶ του.

ΥΠΗΡΧΕ ποτε Χριστιανὸς σχολάρχης ἐν Καίρῳ τῆς Αἰγύπτου, ὅστις, καιτοῖ πολυαρύθμους ἔχων μαθητὰς, διεφύλαττεν ἄκραν εὐταξίαν εἰς τὸ σχολεῖόν του· κατὰρξον δὲ τοῦτο τρεῖς ἔχων πάντοτε συμβουhoὺς, τὴν Πίστιν, τὴν Προσευχὴν, καὶ τὴν Ἵπομονήν. Ὁμοίως τοῦ Αἰγυπτίου διδασκάλου ἦτον ὁ ἐν Στουτγαρδίᾳ μερικὸς διδάσκαλος Ἱερεμίας Φλάτ, ὅστις οὐδὲ μίαν ἡμέραν ἐλάμβανε τὴν ἐπιστάσιν τοῦ σχολείου του ἀνευ τῶν τριῶν τούτων συμβουhoῶν. Ὁ ἀγαθὸς οὗτος ἀνὴρ κατεγίνετο εἰς τὸ ἐπίπονον αὐτοῦ ἔργον ἰλαρὸς πάντοτε καὶ εὐχαριστημένος· ἀποῦ δὲ πιστῶς ἐξεπλήρου τὰ καθήκοντά του εἰς τὸ σχολεῖον, εὕρισκον ἀρκετὸν καιρὸν ὡστε νά γίνεσαι πατὴρ τῶν πενήτων, σύμβουλος καὶ εἰρηνοποιεῖς εἰς οἰκογενείας, εὐάρεστος σύντροφος, καὶ ὀδηγὸς εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν εὐσέβειαν.

Ἐκ τῶν πολλῶν ἀξιοσημειώτων, ὅσα ὁ γέρον Φλάτ

κατάρθωσεν εἰς τὸ σχολεῖον διὰ τῶν τριῶν αὐτοῦ συμβουhoῶν, ἐνίοτε χωρὶς οὔτε ὄσκυλον νά σαλεύσῃ, ἀναφέρομεν πρὸς τὸ παρὸν ἔν.

Υπερ τὰ πενήτηντα ἔτη, — ἔλεγεν εἰς τὸ γῆρας αὐτοῦ, — ἤμην ἐπιστάτης τοῦ ὄρφανοτροφείου, καὶ εἶχον κάμπολλα παιδία νά διδάσκω. Καθ' ἐκάστην πρᾶξιν ἐπεκαλοῦμην τὴν ὑπομονὴν καὶ τὴν πραότητα. Μίαν τῶν ἡμερῶν, ἐνῷ περιεπάτου ἀνω καὶ κάτω μεταξὺ τῶν μαθητῶν μου, παρετήρησα τέκνον δωδεκαετὴς ἐπιστηριζόμενον εἰς τὴν τράπεζαν μὲ ἀμποτερούς τοὺς ἀγκῶνάς του. Ἐπέπληξα δ' αὐτὸν διὰ τὸ ἀρεπὲς σάσιμον, καὶ προέβην. «Ὅτε ὄμως μετεπέρασα ἐγγύθεν αὐτοῦ, ἐπιστηρίζετο ταυτοτρόπως ἐπὶ τῆς τραπέζης, δι' ὃ καὶ δεῦτερον τὸν ἐπέπληξα. Ἴην φορὰν ταύτην ὑπέκουσε διὰ μίαν στιγμὴν· ἀλλὰ καὶ τρίτον εἰς αὐτὸν πλησιάζας, τὸν εὕρηκα ὕβριστικῶς εἶν ἐπιστηριζόμενον, καὶ ἀνέγνων ἐπὶ τοῦ προσώπου του περιφρόνησιν τῆς ἐπιπλήξεώς μου. Ἡ χολή μου τῶρα συνεταρρύχθη· ἀλλ' Ἰσχυσα νά κρατηθῶ, καὶ προσευχήθην κατ' ἑμαυτὸν, λέγων, « Πανάγιε Θεέ, βοηθησέ με νά δείξω ὑπομονὴν πρὸς τὸν παῖδα τούτον, ὡς σὺ δεικνύεις ὑπομονὴν πρὸς ἐμέ τὸν γέροντα παῖδα.» Ἀμέσως ἡ ὀργή μου κατεπραυθῆθη, καὶ ἐν σιωπῇ καὶ γαλήνῃ ἐξηκολούθησα τὴν παράδοσιν. Ὁ παῖς διέμενεν εἰς τὴν αὐτὴν ἀναίσχυντον θέσιν· ἀλλ' ἐγὼ δὲν παρετήρουν αὐτόν. Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ σχολείου τὸν ἐκάλεσα, ἀποῦ ἐν τῷ μεταξύ ἐδεθήτην τοῦ Ἰψίστου νά μὲ χαρίσῃ φρόνησιν καὶ πραότητα. Ἐπλησίασε μὲ θορυβῶδη, ἀγροικον τρόπον, κλείων τὴν θύραν ἐξοπίσω του ὅσον ἠδύνατο βιαιότερα, «Διατί κτυπᾷς τὴν θύραν;» τὸν ἠρώτησα· «Δὲν τὴν ἐκτύπησα,» ἀπεκρίθη ὕβριστικῶς. «Μάλιστα τὴν ἐκτύπησες, εἶπα ἐγὼ.» «Ὅχι, δὲν τὴν ἐκτύπησα.» Ἐπλησίασα τῶρα εἰς αὐτόν, τὸν ἐπίασα ἀπὸ τὴν χεῖρα, καὶ τὸν ἠρώτησα μὲ γλυκὺν τρόπον, «Γνωρίζεις, υἱέ μου, εἰς τίνα πταίεις, καὶ κατὰ τίνος ἀμαρτάνεις; Δὲν ἀμαρτάνεις ἐναντίον ἐμοῦ, ἀλλὰ κατὰ τοῦ Σωτῆρός σου, ὅστις ποτὲ δὲν σε ἐβλάψε. Στοχάσου! Διατί φέρεσαι οὕτως;» Ἡ καρδία τοῦ παιδὸς συνετρέβη· ἤρχισε νά κλαίῃ, καὶ μὲ ἀναστεναγμοὺς ἐζήτησε παρ' ἐμοῦ συγχώρησιν διὰ τὴν πονηρὰν διαγωγὴν του. «Σήμερον,» εἶπεν, «ἔκαμα τὴν ἀπόφασιν νά σὰς παροργίσω διὰ τῆς ἀπειθείας μου, ἕως νά μὲ δεῖρετε. Τοῦτο δ' ἔστο· χαζόμην ὅτι ἤθελον ἐπιφέρει περισσότερον πόνον εἰς σὰς παρὰ εἰς ἐμέ· παρακαλοῦ νά μὲ συγχωρήσετε· ποτὲ πλέον δὲν θῆλω πράξειν οὕτω ἐπὶ ζωῆς μου.» Καὶ οὕτω πως ἐξηκολούθησε νά δεέται. Ἐγὼ δὲ, ἀποῦ παρεστήσα εἰς αὐτὸν πόσον πονηρὰ εἶχε σταθῆν ἡ διαγωγή του, τὸν ἀπέλυσα μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι ἦδη τὸν ἐσυγχώρησα. Μ' ἔλον τούτο, ἐμεινεν ἀταρτηγῆτος.

Πρὸς τὸ ἐσπέρας μόνος εὕρισκόμενος εἰς τὸν θάλαμόν μου, ἤκουσα κρούσμα εἰς τὴν θύραν. Τὸ παιδίον ἐσήληθε μὲ ἀφθάλμους ἐρυθροὺς ἀπὸ τὸ κλαύσιμον.

“ Δὲν εἶναι δυνατόν, ” εἶπε, “ νὰ πληροφορηθῶς ὅτι μ’ ἐσυγχώρησετε, διότι ἐφέρθη ὡς δαίμων, καὶ δὲν ἐμπορῶ νὰ ἤσυγάσω. Ἄν μὲ εἶπετε ὅτι μὲ συγχωρεῖτε, ποτὲ πλέον δὲν θέλω σὰς πταίσειν, αὐτὲ κὰν διὰ βλάμματος. ” Ἐγὼ τὸν εἶπα, ὡς καὶ τὸ μεσημέριον, ὅτι βεβλαῖως τὸν ἐσυγχώρησα, ἀλλ’ ὅτι ἔπρεπε νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ Ὑψίστου συγχώρησιν, διότι εἰς αὐτὸν εἶχε πταίσει περισσότερο. Ἐὐὐ καιδίον ἐξήλθε τοῦ οἴκου μου κλαῖον.

Ἐὐὐ ἐπαύριον, μόλις σηκωθεὶς ἀπὸ τὴν κλίνην, εἶδον πάλιν τὸν μικρὸν πταίστην τόσον τεθλιμμένον, ὥστε διόλου ἐξεπλάγη. Μὲ εἶπεν ὅτι δὲν εἶχε κοιμηθῆν ἢ χθεσινὴ διαγωγὴ του δὲν ἄφινεν αὐτὸν νὰ ἤσυγάσῃ, καὶ μὲ παρεκάλεσε πάλιν ἐξ ἄλλης ψυχῆς νὰ μὴν ἀποσύρω ἀπ’ αὐτοῦ τὴν προτέρην ἀγάπην μου. Δὲν ἠδύνατο νὰ καταλάβῃ τίνι τρόπῳ ἔκαμε χθὲς τὴν αἰσχρὰν ἐκείνην ἀπόφασιν, εἰς τὴν ὁποίαν μ’ ἐβεβαίωσεν ὅτι ἐσκόπευε νὰ ἐπιμείνῃ πεισματωδῶς, ὅσον καὶ ἂν τὸν ἐπαίδευον ἄλλ’ ἢ ἀγάπῃ καὶ ἢ πραότητι μου τόσον ἐμαλλάκωσαν αὐτὸν, ὥστε δὲν ἠδύνατο ὄν ἀντισταθῆν· μὲ παρεκάλεσε δὲ νὰ τὸν ἐξηγήσω, τίνι τρόπῳ δὲν ἔχασα τὴν ὑπομονὴν μου ἀπέναντι τόσον αὐθάδους παροργισμοῦ. “ Ἀγαπητὸν τέκνον, τούτο δύναμαι μετ’ ἀκριβείας νὰ σὲ εἶπω καὶ θέλω σὲ τὸ εἶπεῖν ἐν συντομίᾳ· παρὰ τοῦ Κυρίου ἔλαβον συγχώρησιν, ἔδεν δύναμαι νὰ σὲ συγχωρῶ. ”

Ταῦτα διηγήθη ὁ γέρον· Ἱερεμίας Φλάτ, προσθέσας ἐπὶ τέλους, “ Ἐὐὐ καιδίον ἔκτατε ἦτον ὁ καλῆτερος μαθητής μου, καὶ ζῆ ἀκόμη ἐν Στουτγαρδίᾳ ὡς ἐντιμὸς πολίτης. ”

Τούτο δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ κατῴρωσε, καὶ ὡς ἐπιστάτης τοῦ ὄρφανοτροφείου, καὶ ὡς μερικὸς διδάσκαλος, διότι δὲν ἐσκολάρχει μόνος, ἀλλὰ μὲ τρεῖς συμβουθεύς, τὴν Πίστιν, τὴν Ἱπσοευχὴν, καὶ τὴν Ὑπομονὴν.

ΟΝΕΙΡΟΣ.

Ἄπὸσπασμα ἐκ τοῦ Κυδιωνιάτου.

Ἐκλείσε τοὺς ὀφθαλμούς σου. Μορφαὶ μαύριον φαντασμάτων
 Τὸν ἐκύκλωσαν ἐκβῆσαι ἐκ τοῦ βάθους τῶν μνημάτων,
 Κ’ ἐσχημάτιζον ἄλλοις κυκλικὰς αἱ συστροφὰς τῶν
 Αἰ πτωγαὶ τῶν καταλεύκων καταβρέουσαι σινδόνων
 Τὰς σκηνὰς ἐνσαρκωμένων ἐπαρίστανον δαιμόνων,
 Καὶ ἑμάδες νεκτερῶν ἀνωθεν περιπέτων.

Ἐπροΐτατο σκιά τις ζοφερά καὶ κολοσσαία,
 Δείγνουσα μορφήν ἀνδρῶδη καὶ τὰ μέλη βωμολαΐα,
 Ἐξαπλόνουσα ἀτάκτως τὰς ἰσχνὰς τῆς δύο χεῖρας·
 Ἄγριον τοῦ τάφου ὄμμα ἐπροσήλου εἰς τὰ πέριξ·
 Εἰς τὸν ὠμόν τῆς ἐπέτα μαύρη τοῦ θανάτου πτέρυξ,
 Καὶ ἀντήγει οἰμογῆ τῆς, ὡς φωνὴ θρηνοῦσης λύρας.

Εἰς παντοίας διευθύνσεις ἐσυστέλλοντο, ἀπλοῦντο,
 Ἐσχημάτιζον εὐθείας, ἢ τεμνόμεν’ ἐσταυροῦντο,
 Ἄνεπιδων, ἢ ἐξαιφνης ἐκόπταν τὰ μετωπὰ των.
 Θρηνοῦδων κρωγμοὶ ὄρνέων καὶ κραιναὶ ἀντιλοῦσαι,
 Ὡς εἰς φάρμακας βουνοῦδας μυριάκις ἀντηχοῦσαι,
 Μουσικῶν εἰς τὰς ὄργησεις ἐπαιζὸν τῶν φαντασμάτων.

Ἡ σκιά τὰς συστροφὰς τῶν διακόπτει ἢ μεγάλη,
 Πηδῆ ἐμπροσθεν, σπινθῆρας ζοφεροῦ φωτὸς ἐκβάλλει,
 Καὶ μ’ ἀλλόκοτον ὁ τόπος ἐκλαμψίν τινα ἐγρίσθη·
 Ὅμοιον τι ἐνυπῆργε φῶς πρὸ τῆς δημιουργίας,
 Ὅτι τὸ μὴδὲν ἀπῆλθεν εἰς διαταγὰς τὰς θείας,
 Ὅτε φῶς ὑπὸ τοῦ Πλάστου ἀπὸ σκότος ἐγυρίσθη.

Ἐπὶ κάθε ἐρειπίου γιλιάδας, μυριάδες
 Παρομοίων σκιῶν τότε ἀνεφάνησαν ἑμάδες,
 Εἰς παντοίας διευθύνσεις, εἰς παντοίας ἀπαστάσεις·
 Ἄλλαι εἶπον εἰς τὸ χῶμα, ἄλλαι ἐκ τῆς γῆς ὑψοῦντο,
 Ἄλλαι ἐκλαῖον, ἐκείναι ἐτραγῶδου καὶ ὠρροῦντο,
 Ἄλλαι πάλιν ἀνεπέτων, ὡς αἱ ὄρνεις τῆς θαλάσσης.

Ἡ σκιά ἢ γιγαντώδης πλησιάζει τὸν Καλλίαν,
 Ἐξαπλόνει μίαν χεῖρα καὶ κατάξηρον καὶ κράν,
 Εἰς τὴν θάλασσαν τὴν βρέγει καὶ τὸ μετωπὸν του βραίνει·
 Ἐντρομος ὁ νεανίας ἐκφυγὴν περιεζήτει·
 Πλὴν ζοφώδης καὶ βαθεῖα φωνὴ ἔξαφνος τὸν πλήττει,
 Καὶ διέκρινε τὰς λέξεις· “ Ἡ Ἑλένη! Ἡ Ἑλένη! ”

Πρὸς τὸ ἄκουσμα γυρίζει μὲ τῆς ἀστραπῆς τὸ τάχος...
 Ἄγριος ἐπᾶνωθέν του αἰωρεῖτο ἓνας βράχος,
 Κ’ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βράχου ἀνυψοῦτο μέλας ὄρνος·
 Ὅλ’ ἢ φύσις μαυρισμένη ἔδειχνε πενήθοροῦσα,
 Καὶ ἀλόλυζεν ἢ πάγνη ἢ τὸν βράχον ἐγκολποῦσα,
 Κ’ ἐκ διακοπιῶν εὐρήνει φωνὴ μαύρης ἀκκύνουσα.

Μεταξὺ φασμάτων δύο εἰς τοὺς πρόποδας κειμένη
 Ὑψωσε τὴν ἡμαγμένην κεφαλὴν τῆς ἢ Ἑλένη,
 Στέμμα βόθων ζηραυθέντων εἰς τὴν κεφαλὴν φοροῦσα,
 Καὶ τὸν ἐνευσεν· αἱ πτέρυγαι τοῦ περὶ αὐτὴν σαβάνου
 Ἐπιπτον ἐκ τοῦ ἀνέμου ὑπεράνω τοῦ στεφάνου,
 Καὶ ἢ κόμη τῆς κατέβρει, ὡς ἢ αὐρα κυματοῦσα.

Ἐννιάσσετο· ἐζήτει τοὺς τυράννους τῆς νὰ φύγῃ·
 Μὲ βροντὰς καὶ μὲ πατάγους ἄδυσσος φρικτὴ ἀνοίγει,
 Καὶ κρημνίζοντ’ ἐν τῷ μέσῳ καὶ ὁ ὄρνος καὶ ὁ βράχος·
 Ἡ Ἑλένη ἀνελήθη· κώδων πένθιμος ἐκρούσθη·
 Μουσικῶν μυστηριώδης ἄδουσα μακρὰν ἠκούσθη·
 Βήματα πολλὰ ἀνδρῶδη ἐπλησίαζον μὲ τάχος.

Καταστολιστος ὡς νύμφη καὶ μακρόθεν ἐρχομένη
 Κυανόλευκα φοροῦσα τοῦ ἐφάνη ἢ Ἑλένη,
 Μὲ τὸ ἐλαφρὸν τῆς βῆμα μειδιῶσα πλησιάζει·
 Καὶ ὁ ἀλιεύς ὁμοίως ἀπὸ τῆς θαλάσσης σάλον
 Αὐτρωθεὶς μετὰ ἀγῶνα κινδυνώδη καὶ μέγαν,
 Τὰ ἰστία του σφαστέλλων, τὸν λιμένα προσπελάζει.

Δέκα βήματα μακρὰν του ἴσταται, τὸν ἀτενίζει·
 Ἐὰς κτερίνους παρείας τῆς ἐρυθρότης χρωματίζει,
 Ἐὐὐ λευκώλενον τῆς χεῖρα πρὸς τοὺς οὐρανοὺς ὑψώνει·
 “ Σὲ προσμένω! ” ἀνακράζει. Ὡς παράφρον ὁ Καλλίας
 Ἐξορμα... Ἄλλὰ, ὦ πένθος! ὦ στιγμή ἀπελπισίας!
 Ἄκατάληπτος καὶ νῆα ἀτανία τὸν νεκρόναι.

Εἰς τὴν γῆν τὸ γόνυ κόμπεται, ἐκ τοῦ πάθους του φρυάττων·
 Πλὴν σιωρὸς ὑπερμεγέθους καταμαύρων φαντασμάτων,
 Ὡς χειμάρρου καταβράκτης, εἰς τὴν μέσῃ των ἐβρίβθη·
 Καὶ περιστέρα πετῶσα ἢ Ἑλένη εἰς τὰ ὕψη,
 Ἐρηρὰ βόβα ἐκ τοῦ στέφους φθάνει μόλις νὰ τοῦ βίβῃ·
 “ Σὲ προσμένω! ” κράζει πάλιν — x’ ἢ μαγεῖα ἐξηλείφθη.

N. ΣΑΛΤΕΛΗΣ.